

ምዕራፍ ፡ ፲፩ ።

የድርሰት ፡ መልክ ።

ክፍል ፡ ፯ ።

የድርሰት ፡ ክፍል ።

ማንኛውም ፡ ነገር ፡ መጀመሪያ ፡ ማእከል ፡ ፍጻሜ ፡ አለው ። እንደዚሁም ፡ ድርሰት ፡ በሦስት ፡ ክፍል ፡ ይከፈላል፤ እነሱም፤ መግቢያ ፡ ሐተታ ፡ መደምደሚያ፤ ይባላሉ ።

መግቢያ ፤ እንደ ፡ ሁኔታው ፡ አርእስቱን ፡ የሚገልጥ ፡ ረዥም ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ ወይም ፡ አንቀጽ ፡ ነው ።

ሐተታ ፤ የአርእስቱን ፡ ሐሳብ ፡ ሁኔታ ፡ ግብር ፡ ባንድ ፡ ቃል ፡ የድርሰቱን ፡ ምንነቱን ፡ የሚገልጠው ፡ ክፍል ፡ ሐተታ ፡ ይባላል ።

መደምደሚያ ፤ በመግቢያውና ፡ በሐተታው ፡ የነገረውን ፡ አጠቃሎ ፡ የራሱን ፡ አስተያየት ፡ ጨምሮ ፡ ደራሲው ፡ ሐሳቡን ፡ የሚገልጥበት ፡ መጨረሻው ፡ አንቀጽ ፡ መደምደሚያ ፡ (መዝገያ) ፡ ይባላል ።

ሁሉንም ፡ በሚከተሉት ፡ ምሳሌያት ፡ ይመለከቷል ።

ምሳሌ ፡ ፩ ፡ ልብስ ።

መግቢያ ፤

ልብስ ፡ ከብርድና ፡ ከሐሩር ፡ መከላከያ ፡ ለዕርቃን ፡ መከላከያ ፡ ለውበት ፡ ማግለል መሻ ፡ እንዲሆን ፡ የሰው ፡ ልጅ ፡ ተጠብቦ ፡ የሠራው ፡ መሆኑን ፡ ሰብአዊ ፡ አእምሮ ፡ ያለው ፡ ሁሉ ፡ ስለሚያውቀው ፡ ገላጭ ፡ አያስፈልገውም ።

ሐተታ ፤

ልብስ ፡ ከጥጥ ፡ ከሐር ፡ ከሰፍ ፡ ይሠራል ። በቀድሞ ፡ ዘመን ፡ ሴት ፡ ራትላው ፡ ሸማኔ ፡ ይሠራው ፡ ነበር ። በአሁኑ ፡ ጊዜ ፡ ግን ፡ በፋፍሪካ ፡ ባጭር ፡ ጊዜ ፡ ተሰናድቶ ፡ በእየገበያው ፡ በገፍ ፡ ይቀርባል ።

በሥራው ፡ በስፌቱ ፡ በቀለሙ ፡ ልዩ፡ልዩ ፡ ስምና ፡ ዐይነት ፡ አለው ፤ በአሠራሩ ፡ ቀጭን ፡ ወፍራም ፡ ሻምግግ ፡ የቤት ፡ አቡጅዲድ ፡ እርስ ፡ በርስ ፡ ይባላል ። በስፌቱ ፡ ጋቢ ፡ አግዳሚ ፡ ኩታ ፡ ቀሚስ ፡ ሱሪ ፡ እጅ ፡ ጠባብ ፡ ጥብቆ ፡ እየተባለ ፡ ይጠራል ። በቀለሙም ፡ እንዳንካከሩ ፡ ነጭ ፡ ግራጫ ፡ ቡላ ፡ ቡና ፡ ጥቅር ፡ ይባላል ።

የልብስ ፡ ዐይነት ፡ ተፈላጊነቱ ፡ እንደ ፡ ሀገሩ ፡ አየር ፡ ነው ። በረዶ ፡ በሚጥልበት ፡ ብርዱ ፡ በሚጠናበት ፡ በደጋና ፡ በጨቂ ፡ ቅርን፫ፍ ፡ ለመከላከል ፡ ወፍራም ፡ ከባድ ፡ ጥቅር፡

ልብስ ፡ ሲያስፈልግ ፡ በሞቃቱ ፡ ቈላና፡በበረሃ፡ግን፡ነጭና ፡ ሥሥ ፡ ነጠላ ፡ ብቻ፡ይበቃል።

ልብስ ፡ ለሰውነት ፡ ክብር ፡ ከመሆኑ ፡ የተነሣ፡ጊዜውንና ፡ ለባሹን ፡ ለመግለጥ ፡ በእየወቅቱ ፡ መለዋወጥ ፡ አለበት ፤ ለደስታ ፡ ነጭ፡ ለሐዘን ፡ ጥቅር ፡ ለሥራ ፡ አልባሌ ፡ ለእሑድ ፡ ቅዳሜ ፡ የዘወትር ፡ ለዓመት ፡ በዓል ፡ የክት ፡ ለግብዣ ፡ የማታ ፡ ልብስ ፡ ይወጣል ። ለማዕርግ ፡ ለመለያና ፡ ለጌጥም፡ይሆናል ። ከዚህም ፡ በላይ፡በጠቅላላው ፡ የቀንና ፡ የሌት ፡ ልብስ ፡ ተብሎ ፡ በሁለት ፡ ይከፈላል ።

መደምደሚያ ፤

ያባቶቻችን ፡ ምሳሌ ፡ ያለበስ ፡ ግንድ ፡ ያልበላ ፡ ሙት ፡ ነው ፡ እንደሚለው ፡ የሰው ፡ መከበሪያው ፡ ከውርጭ ፡ መዳኛው ፡ ከወበቅ ፡ መጠለያው ፡ የጎናረት ፡ መሰወሪያው ፡ ልብስ ፡ በመሆኑ ፡ በዓለም ፡ ላይ ፡ ከምግብ ፡ ቀጥሎ ፡ ተፈላጊው ፡ እሱ ፡ ነው ።

ምሳሌ ፡ ፪ ፡ ጥጥ ።

መተርክ ፡ ድርሰት ፤

መግቢያ ፤

በበጋ ፡ ተቀርቅቦ ፡ በፈላ ፡ በቂላ ፡ መሬት ፡ ተዘርቹ ፡ በሠኔ ፡ ወር ፡ ተወለድሁ ።
ሐተታ ፤

ብዙ ፡ ውኃ ፡ ሳልሻ ፡ ሐሩሩንና ፡ ዋዕዩን ፡ ታግሼ ፡ በሦስተኛው ፡ ዓመቱ ፡ ለማፍራት ፡ ባብብ ፡ ገበሬ ፡ በአበባዬ ፡ ለቅሞ ፡ ከጓደኞቼ ፡ ጋራ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ይዞኝ ፡ ወጣ ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ብዙ ፡ ጓደኞቼ ፡ ለፋፍሪካ ፡ እየተባሉ ፡ በጆንያ ፡ እየተጠቀለሉ ፡ በግመል ፡ ወደ ፡ ባቡር ፡ ጣቢያ ፡ ሲጫኑ ፡ ዐየሁ ። እኔን፡ግን ፡ አንዲት ፡ እጅዋ ፡ የማያርፍ ፡ ቂጧ ፡ ቅምጥ ፡ የማይሰለች፡ጥንታዊት፡ደገኛ ፡ ባቆማዳ ፡ ሞጥራ ፡ ከታ ፡ ወደ ፡ ቤቷ ፡ ወስደችኝ። ከዚያም ፡ እጅ ፡ ሥራ ፡ ካልገባ ፡ አያምርም ፡ እያለች ፡ ወሬዋን ፡ ከባልንጀራዋ ፡ ጋራ ፡ እየለጠጠች ፡ አሳሳታ ፡ አዳምጣ ፡ ከፍሬዬ ፡ ለይታ ፡ አባዝታ ፡ ለማግ ፡ የሚሆነውን ፡ እኩሌታውን ፡ አካሌን ፡ ነድፋ ፡ የዘሃውን ፡ ግን ፡ አመልምላ ፡ ሌሊቱን ፡ ቁጭ ፡ ብላ ፡ በቅጥቅጥ ፡ መብራት ፡ ትስበኝ ፡ ጀመረ ። ፈትሌም ፡ እንዳለቀ ፡ ድሬ ፡ ተዘግቶ ፡ ማጌ ፡ ተቀልሞ ፡ ለሸማኔ ፡ ተላክሁ ፤ እሱም ፡ በብዙ ፡ ጥለት ፡ አስጊጦ ፡ ስለሠራኝ ፡ ከመሕን ፡ እንደ ፡ ወጣሁ ፡ ተስፍቼ ፡ ጥንግ ፡ ድርብ፡እየተባልሁ ፡ ወደ ፡ ገበያ ፡ ከብዙ ፡ ሸማኞች ፡ ጋራ ፡ ተላክሁ ። ጓደኞቼን ፡ ብዙ ፡ ድኞች ፡ ሲወስዷቸው ፡ ዐይቼ ፡ እኔንም ፡ አንዱ ፡ ቂሻሻ ፡ ምስኪን ፡ ወስዶ ፡ በእድፍ ፡ እያንበላወሰ ፡ በቅርጭጭት ፡ ይጫወትብኝ፡ይሆን ፡ እያልሁ ፡ ስፈራ ፡ አንድ ፡ ተሟጋች ፡ ገዛና ፡ ለራስ ፡ ገጸ ፡ በረከት ፡ ሰጠኝ ። ከዕቃ ፡ ቤታቸውም ፡ ጥቂት ፡ ወራት ፡ እንደ ፡ ቁየሁ ፡ ለሊቀ ፡ ጠበብት ፡ ሸለመኝ ።

መደምደሚያ ፤

ከዚያ ፡ ወዲህ ፡ ግን ፡ በንጹሕ ፡ ከረጢት ፡ ተቀምጬ ፡ ለዓመት ፡ በዓል ፡ ብቻ ፡

ለቤት ፡ ክርስቲያን ፡ ማወደሻ ፡ እየተለበሰሁ ፡ ለባሼንም ፡ አስከብራ ፡ እኔም ፡ ተከብራ ፡ እኖራለሁ ።

ምሳሌ ፡ ፲ ፡

ግጥም ፡ ወደ ፡ ስድ ፡ ንባብ ፡ በሚለው ፡ ስለ ፡ እናት ፡ የሰጠነውን ፡ ተመልከት ።

፬ ፡ ደብዳቤ ፡

የደብዳቤ ፡ አጻጻፍም ፡ ልክ ፡ እንደ ፡ ድርሰት ፡ በምስት ፡ ይከፈላል ።

የክፍሎችም ፡ ስም ፡ መግቢያ ፡ ሐተታ ፡ መደምደሚያ ፡ ነው ። በመግቢያው ፡ ሰላምታ ፡ በመደምደሚያው ፡ ምኞት ፡ ስለሚጻፉ ፡ ሰላምታና ፡ ጸሎት ፡ ይባሉ ፡ የሚሉ ፡ አሉ ። እኛ ፡ ግን፡ተማሪውን ፡ ማጽጃት ፡ እንዳይሆን ፡ በድርሰት ፡ የሰጠነውን ፡ ስያሜ ፡ አጽድቀን ፡ ሠርተናል ።

መግቢያ ፡

ለክብር ፡ ውድ ፡ ወንድሜ ፡ አቶ ፡ በለው ፡ ናደው ፡ !

ከተለያየን ፡ እስከ ፡ ዛሬ ፡ እንደምን ፡ አለህልኝ ፡ እኔ ፡ አምላክ ፡ ይመስገን ፡ ደኅና ፡ ነኝ ። ሐተታ ፡

በአለፈው ፡ የጻፍህልኝ ፡ ደብዳቤ ፡ ደርሶኛል ። ደኅንነትህን ፡ ብስማ ፡ በጣም ፡ ደስ ፡ አለኝ ።

ወሬ ፡ ፩ኛ ፡

ባንተ ፡ ጸሎት ፡ በአምላክ ፡ ቸርነት ፡ ቤቴን ፡ ሠርቼ ፡ ጨርሼ ፡ ባለፈው ፡ ሳምንት ፡ ኅሙስ ፡ ለት ፡ ገባሁበት ። ይፈጸማል ፡ አይፈጸምም ፡ የሚለውን ፡ ሐሳብ ፡ ስለ ፡ ተወረድሁና ፡ ካከራይ ፡ ጭቅጭቅ ፡ በመዳኔ ፡ የተሰማኝ ፡ ደስታ ፡ ወሰን ፡ የለውም።ተእንግዲህ ፡ እፎይ ! ብዬ ፡ እንደ ፡ ልቤ ፡ እግሬን ፡ ዘርግቼ ፡ ተዛንቼ ፡ እተኛለሁ ። አንገጤ ፡ ያርፋል ፡ ሰውነቴ ፡ ይዳብራል ።

፪ኛ ፡ ወ. አሰለፈኝ ፡ ናደው ፡ እሑድ ፡ ለት ፡ በታላቅ ፡ ደስታ ፡ ብዙ ፡ ሕዝብ ፡ ተጋብዞ ፡ በሰፊው ፡ ተደግሶ ፡ በቃል ፡ በቅርባን ፡ አቶ ፡ ዜናው፡ተሰማን ፡ አገባች።በዚህ ፡ ጊዜ ፡ አንተ ፡ ባለመኖርህ ፡ ያላዘነ ፡ ሰው ፡ የለም ።

፫ኛ ፡ በዚህ ፡ ሳምንት ፡ አየሩ ፡ ቀን ፡ ቀን ፡ ይውበቃል ፤ ማታ ፡ ማታ ፡ ይበርዳል።

፬ኛ ፡ በይስሞን ፡ ብዙ ፡ ሹም ፡ ሽር ፡ ሆነ ።

መደምደሚያ ፡

ከዚህ ፡ የቀረውን ፡ በሚቀጥለው ፡ ደብዳቤዬ ፡ እንደምጽፍልህ ፡ ሙሉ ፡ ተስፋ ፡ አለኝ ። ቸርነቴ ፡ የማያልቅበት ፡ አምላክ ፡ በፀይነ ፡ ሥጋ ፡ እየተያየን ፡ ለመጫወት ፡ ያብቃን ።

ናፋቂ ፡ ወንድምህ ፡

ወንዳውክ ፡ ናደው ።

መልመጃ ፡ ፳፱ ።

ሀ) በድርሰት ፡ ዐይነት ፡ ውስጥ ፡ ከተጻፉት ፡ ድርሰቶች ፡ የሦስቱን ፡ ክፍል ፡ እየ
ለየህ ፡ ጻፍ ።

ለ) ጨረቃ ፡ ሌሊትን ፡ ስታደምቀው ።

አንድ ፡ ጊዜ ፡ በየካቲት ፡ ወር ፡ ከጓደኛዬ ፡ ጋራ ፡ የተፈጥሮን ፡ ውበት ፡ ለማጥናት ፡ ከከተማ ፡ ወደ ፡ ገጠር ፡ ሂደን ፡ ካንድ ፡ ጉብታ ፡ ላይ ፡ ሰፈርን ፡ ላራት ፡ ቀናት ፡ ያህል ፡ ሰነበትን ። ሳምንቱ ፡ የሙሉ ፡ ጨረቃ ፡ ሰሞን ፡ በመሆኑ ፡ ከቀኑ ፡ ይልቅ ፡ ሌሊቱ ፡ በጣም ፡ ያስደስት ፡ ነበር ።

መንጋው ፡ ከተሰበሰበ ፡ ሕዝቡ ፡ ካከተቱ ፡ በኋላ ፡ ውድቅት ፡ ሲሆን ፡ ለድንገት ፡ አውራ ፡ እንዳይጣላን ፡ መሣሪያችንን ፡ ይዘን ፡ ለሽርሽር ፡ በእግራችን ፡ ስንዛወር ፡ እስከ ፡ መንፈቀ ፡ ሌሊት ፡ እናመሽ ፡ ከዚያም ፡ ተመልሰን ፡ በድንኳናችን ፡ አውታር ፡ እያሾለቅን ፡ ስናይ ፡ እናድር ፡ ነበር ። ፀሐይ ፡ በመሰለ ፡ ጨረቃ ፡ ብርሃን ፡ በቀዝቃዛው ፡ አየር ፡ ጭል ፡ ባለው ፡ ጠራራ ፡ ሌሊት ፡ ስንጐራደድ ፡ ማንኛቸውም ፡ ነገር ፡ ከፋቅ ፡ ስለሚታይ ፡ የፈጣሪ ፡ ሥራ ፡ ዕውቀት ፡ ደንቅ ፡ ነው ፡ እያልን ፡ በደስታ ፡ ስንፍክነክነክ ፡ ጊዜው ፡ ይዋገዳል ። ሰማይ ፡ ጥሩ ፡ አየሩ ፡ ለስላሳ ፡ ጊዜው ፡ ጸጥታ ፡ ነው ። አንዳንድ ፡ ጊዜም ፡ በጐብዝናችን ፡ ይህን ፡ ሠራን ፡ እያልን ፡ ስናረጅ ፡ ለማውራት ፡ እንዲመቸን ፡ ጉልህ ፡ ጉልህ ፡ መጻሕፍት ፡ ስናነብ ፡ ኳስ ፡ ስንጫወት ፡ ስንቦርቅ ፡ ሌሊቱ ፡ ቦግግ ፡ ይልና ፡ ፀሐይ ፡ ጮራዋን ፡ ትፈነጥቃለች ። ገጠርን ፡ የመከር ፡ ጨረቃ ፡ ብርሃን ፡ እንዴት ፡ እንደሚያሳምረው ፡ ያላየ ፡ የተፈጥሮን ፡ ውበት ፡ ለመረዳት ፡ ያዳግተዋል ።

ክፍል ፡ ፪ ።የድርሰት ፡ ዐይነት ።

የድርሰት ፡ ዐይነቶች ፡ አምስት ፡ ናቸው ፤ መተርክ ፡ (ተራኪ) ፡ ገላጭ ፡ (ሥዕላዊ) ፡ አመዛዛኝ ፡ ምሳሌያዊ ፡ ረቂቅ ። ዋናቹ ፡ ግን ፡ ሦስቱ ፡ የመጀመሪያዎች ፡ ናቸው ። እነሱንም ፡ ለጥናት ፡ መመቸታቸውን ፡ መሠረት ፡ በማድረግ ፡ በቅደም ፡ ተከተል ፡ እና ሳያለን ።

መተርክ ።

ከድርሰቶች ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡ ቀላሉ ፡ ይህ ፡ ነው ። መያወጥም ፡ (ሀ) እውነተኛ ፡ ታሪክ ፡ (ለ) ልብ ፡ ወለድ ፡ ታሪክ ፡ መተረክ ፡ ነው ። ታሪኮችም ፡ (ሀ) ከመጽሐፍ ፡ (ለ) ከተረት ፡ (ሐ) ፡ ከመጽሐፈ ፡ ባልቱት ፡ (መ) ከራስ ፡ ፈጠራ ፡ ሊመጡ ፡ ይችላሉ ።

ውሳኔ ፡ ማንኛቸውንም ፡ ሐሳብ ፡ በታሪክ ፡ መልክ ፡ የሚያቀርብ ፡ ድርሰት ፡ ሁሉ ፡ መተርክ ፡ ይባላል ።

አሠራሩ ፤

- ሀ) የአንቀጽን ፡ ቅደም ፡ ተከተል ፡ መጠበቅ ፤
 - ለ) ከመጽሐፍ ፡ የተገኘን ፡ ታሪክ ፡ መልሶ ፡ ሲጽፉ ፡ የደራሲውን ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ አለመደግም ፤
 - ሐ) አናቅጹን ፡ ራስ ፡ መንደፍ ፤
 - መ) አቀራረቡን ፡ ወጥ ፡ ማድረግ ፤
 - ሠ) ፍጹም ፡ ታሪክ ፡ እንዲመስል ፡ አጀማመሩን ፡ ታሪካዊ ፡ ማድረግ ፡ (አንድ ፡ ዘመን ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ በድሮ ፡ ዘመን ፡ ጥንት ፡ ቀድሞ ፡ ዘመን ፡ ከዕለታት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ወዘተ . ብሎ ፡ መወጣት)፤
 - ረ) ጎላፊ ፡ ከሆነ ፡ ብሎ ፡ ነበር ፡ ነበር ፡ እያሉ ፡ በመደጋገም ፡ ፈንታ ፡ በተመሳሳይ ፡ መተካት ፤
 - ሰ) መወለድን ፡ መሠራትን፡መፈጠርን፡የሚያሳይ ፡ ነገር ፡ ሲሆን ፡ ከመወለዱ ፡ በፊት ፡ የገዛ ፡ ታሪኩን ፡ ያውቃል ፡ ብሎ ፡ አለመጀመር ፤
 - ቀ) ጾታ ፡ ቍጥር ፡ መደብ ፡ አለመለወጥ ፤
- ሁሉንም ፡ በሚከተለው ፡ ድርሰት ፡ እናሳያለን ።

በሰላም ፡ ጊዜ ፡ የተረሳ ፡ መሣሪያ ።

ጋሻና ፡ ጦር ፡ ወድቀው ፡ በጠበንጃ ፡ ዓለም ፡ እርስ ፡ በርሱ፡በሚፋጅበት ፡ ጊዜ ፡ አንድ ፡ መኰንን ፡ ብረቱን ፡ በዘይት ፡ በመቅን ፡ በቅልጥም፡ባንድ ፡ ቃል ፡ በልዩ፡ልዩ ፡ ቅባት ፡ እየወለወለ ፡ አሳምሮ ፡ ይዞት ፡ ይኖር ፡ ነበር ።

ከብዙ ፡ ጦርነትና ፡ ውጊያ፡በኋላ ፡ ጠቡ ፡ በርዶ ፡ ንጉሥ ፡ ነግሦ ፡ ሕግ ፡ ወጥቶ ፡ ሰላም ፡ ተመሠረተ ። አምባጓዥው ፡ ተረሥቶ ፡ እልቂቱ ፡ ተዘንግቶ ፡ የሕዝቡ ፡ ኦቲት ፡ ዐርፎ ፡ ሀገሩ ፡ ረግቶ ፡ ገበሬው ፡ እርሻውን ፡ ሆባይ ፡ ይል ፡ ነጋዴ ፡ ንግዱን ፡ ያጣድፍ ፡ የቀረውም ፡ ሠራተኛ ፡ በእየሙያው ፡ ገብቶ ፡ ይንቧለል ፡ ጀመር ።

ጦረኛው ፡ መኰንንም፡መሣሪያው፡ባስገኘለት ፡ ዝና ፡ ሀገር ፡ ተሾመና ፡ በብዙ ፡ አሽከር፡እየታጀበ ፡ ጮማውን፡እየቁረጠ፡ነጮን ፡ እየበላ፡ጠጁን ፡ እያንቁረቁረ ፡ ከሞቀ ፡ ቤቱ፡ተቀምጦ ፡ ከተመቸ ፡ አልጋ ፡ ላይ ፡ እየተኛ ፡ ዓለሙን ፡ ማየት ፡ መንፈሳስስ፡ሆነ ። ከአዝማሪና፡ከዘፋኝ ፡ ጋራ፡ሲያሸካካ ፡ ወይዛዝርቱን፡ሲያጫውት ፡ ብዙ ፡ ዘመን ፡ አለፈ።

ይህ ፡ ሁሉ ፡ ሲሆን ፡ የሀገሩን ፡ ሰላም፡የመለሰው ፡ መኰንኑን ፡ ያስከበረው ፡ ባለውለታው ፡ ጠበንጃ ፡ ከግድግዳ ፡ ሥር፡ወድቆ ፡ አፈር ፡ ሲበላው ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ እንኳ ፡ አንሥቶ ፡ ያዋዛው ፡ አልነበረም ።

ይህ ፡ ዓለም ፡ መቼም ፡ ተፈራራቂ ፡ ነውና ፡ የሰላሙ ፡ ዘመን ፡ አልፎ ፡ ጠላት ፡ መጥቷልና ፡ ወንድ ፡ የሆነህ ፡ ሁሉ ፡ መሣሪያህን ፡ ይዘህ ፡ ለጦርነት ፡ ተከተለኝ ፡ የሚል ፡ ዐዋጅ ፡ ከመናገሻው ፡ ከተማ ፡ ተነገረ ።

በሰላም ፡ ጊዜ፡እየወለወለ ፡ ያስቀመጠ ፡ ብልሃ ፡ ወታደር ፡ ሁሉ ፡ መሣሪያውን ፡ እየመዘዘ ፡ መሪውን ፡ ተከተለና ፡ ለውጊያው ፡ ተሰለፈ ።

አያ ፡ ሲደምቅ ፡ ዘፋኝም፡ በመኳንንት ፡ ደንብ፡አፈረፈጅ ፡ የበላውን ፡ ጠበንጃ ፡ ሸማ ፡ አልብሶ ፡ ሲጓዝ ፡ ስነበተና ፡ ከጦርነቱ ፡ ላይ ፡ ና ፡ ተከፈት ፡ ቢለው፡ብረቱ፡መርግሞ ፡ እንቢ ፡ አልከፈትም ፡ ስላለው ፡ እንዴት ፡ ከጦርነት ፡ ላይ ፡ አልከፈትም ፡ አልተከሰም ፡ ትላለህ ፡ እያለ ፡ ቢቀጠቅጠው ፡ በሰላሙ ፡ ጊዜ ፡ ወልውለህ፡ጦርነህ ፡ ተጠንቅቀህ ፡ ባለመያዝህ ፡ አፈር ፡ በልቶኝ ፡ ተበላሽቻለሁና ፡ በከንቱ ፡ አትልፋ ፡ ብሎ ፡ እቅጩን ፡ ነገረው ።

ተማሪው ፡ ያህን ፡ የመሰለ ፡ ድርሰት ፡ ለመጻፍ ፡ ሲፈልግ ፡ የሚከተለውን ፡ የአናቅጽ ፡ ቢጋር ፡ አስመስሎ ፡ መንደፍ ፡ አለበት ፤

ሀ) በጦርነት ፡ ጊዜ ፡ መከላከል ፡ መሣሪያውን ፡ እየወለወለ ፡ ተንቅቆ ፡ ይይዘው ፡ ነበር ።

ለ) ውጊያው ፡ አልፎ ፡ ስለ ፡ ተሾመ ፡ ፈነጠዘ ፤

ሐ) ጠበንጃውን ፡ የት ፡ እንደ ፡ ጣለው ፡ ረሳው ፤

መ) የሰላሙን ፡ ዘመን ፡ አልፎ ፡ አዲስ ፡ ጦር ፡ ታወጀ ፤

ሠ) ጠበንጃው ፡ ለጌታው ፡ ምን ፡ ተናገረ ፤

የመጀመሪያው ፡ አንቀጽ ፡ በጦርነቱ ፡ ውስጥ ፡ ብረት ፡ እንዴት ፡ ያለ ፡ ክብር፡ እንደ ፡ ነበረው ፡ ይገልጻል ።

፪ኛው ፡ ደግሞ ፡ ውጊያው ፡ አልፎ ፡ የፈንጠዘያ ፡ ዘመን ፡ እንደሆነ ፡ ያትታል።

፫ኛው ፡ ጠበንጃ ፡ ወድቆ ፡ አፈረ ፡ ፈጅ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ያሳያል ።

፬ኛው ፡ የሰላሙ ፡ ዘመን ፡ አልፎ ፡ አዲስ ፡ ጦርነት ፡ እንዴት ፡ እንደ ፡ ታወጀ ፡ ይናገራል ።

፭ኛው ፡ ታሪኩ ፡ የሚያስተምረን ፡ ምግባር ፡ ዘርዘሮ ፡ ያስረዳል።በጣም ፡ የሚያስፈልገው ፡ ምግባራዊ ፡ ትምህርት ፡ ነው ። መምጣት ፡ ያለበትም፡በመጨረሻ ፡ ነው ።

ስለ፡ጥጥ፡የተነገረውን፡ድርሰትም፤እንደዚህ፡ባለቢጋር፡ለመሥራት፡ይቻላል፤

ሀ) የተዘራበት ፡ ቦታና ፡ ያደገበት ፡ ሁኔታ ፤

ለ) ባበባው ፡ ተቀጩ ፤

ሐ) ከጓደኞቹ ፡ ለይታ ፡ ባልቱት ፡ ገዛቸው ፤

መ) ተፈትሎ ፡ ለሸማኔ ፡ ተሰጠ ፤

ሠ) ራስ ፡ ለሊቀ ፡ ጠበብት ፡ ሸለሙት ።

መልመጃ ፡ ፱ ።

የሚከተሉትን ፡ ድርሰቶች ፡ አስተውለህ ፡ አንበህ (ሀ) ቢጋር ፡ አውጣላቸው ፡ ለ) ክፍላቸውን ፡ ተናገር ።

፩ ፡ ጉድጓድ ፡ የቈፈረ ፡ ራሱ ፡ ይወድቅበታል ።

በድሮ ፡ ዘመን ፡ ጦጢት ፡ ዝንጀሮ ፡ ቀበሮ ፡ ሁነው ፡ እጃቸውን ፡ አለምልመው ፡ የጌታ ፡ አድረው ፡ እያውደሰደሱ ፡ ለመኖር ፡ ስለፈለጉ ፡ ለአቶ ፡ አንበሶ ፡ አደሩ ። አቶ ፡ አንበሶም ፡ ግብራቸውን ፡ ከሰለለ ፡ ባሕሪያቸውን ፡ ካጠና ፡ በኋላ ፡ ዝንጀሮን ፡ ዘበኛ ፡ ቀበሮን ፡ ለአደን ፡ መሪ ፡ ጦጢትን ፡ የእልፍኝ ፡ አሽከር ፡ አደረጋቸው ።

ጦጣ ፡ ቀልጣፋ ፡ በመሆንዋ ፡ ጌታው ፡ አቶ ፡ አንበሳ ፡ ከቅድም ፡ ቅድም ፡ ይወዳት ፡ ያረቅራት ፡ ምስጢርም ፡ ያካፍላት ፡ ሲጀምር ፡ ጊዜ ፡ ሁለቱ ፡ ያደኛቿ ፡ ዝንጀሮና ፡ ቀበሮ ፡ ቀንተው ፡ ለማጣላት ፡ ነገር ፡ ቢፈልጉ ፡ ስላጠብቅ ፡ ተማክረው ፡ በሐሰት ፡ ጫማ ፡ መስፋት ፡ ታውቃለች ፡ ብለው ፡ ለአንበሳ ፡ ነገሩት ። እሱም ፡ ቢጠይቃት ፡ በአዎንታ ፡ ስላረጋገጠችለት ፡ ተቈጥቶ ፡ እንግዲያ ፡ አደንበሄድሁ ፡ ቊጥር ፡ ጋሬጣውና ፡ እሾሁ ፡ በእጅ፡በእግሬ ፡ እየገባ ፡ ሲያሠቃየኝ ፡ ለምንዝም ፡ አልሽ ፡ ሲል ፡ ቢጠይቃት ፡ መሳሪያው ፡ የማይገኝ ፡ ሁኖ ፡ ነዋ ፡ ብላ ፡ መለሰችለት ።

ከእሱ ፡ ቤት ፡ የማይገኝ ፡ ነገር ፡ አለ ፡ በመባሉ ፡ ክብረ ፡ ነክ ፡ ሆነበትና ፡ እኔ ፡ አንበሳው ፡ የማላገኘው ፡ ምንድር ፡ ነው፡አንቺ ፡ ብሎ ፡ አፋጣጣት ። እሷም ፡ ካገኘችማ ፡ የዝንጀሮ ፡ ቆርበት ፡ የቀበሮ ፡ ጅማት ፡ ነው ፡ ስትል ፡ መለሰች ።

አንበሳም ፡ ይህ ፡ ነው ፡ እንዴ ፡ ችግሩ ፡ አለና ፡ ሁለቱም ፡ አውሬዎች ፡ የሚፈለገውን ፡ ቆርበትና ፡ ጅማት ፡ እንዲሰጡ ፡ ስላዘዘ ፡ ወዲያው ፡ ታርደውና ፡ ተገፈው ፡ ጫማ ፡ ሊሠሩ ፡ ተዘጋጁ ።

፪ ፡ ዘመናዊ ፡ ገጠሬ ፡ ወደ ፡ ከተማ ፡ እንደ ፡ ገባ ።

በዚህ ፡ በያዝነው ፡ ዘመን ፡ ከብዙ ፡ ዓመታት ፡ በፊት ፡ አቶ ፡ ውበነህ ፡ የሚባል ፡ ገበሬ ፡ በገጠር ፡ እያረሰ ፡ ይኖር ፡ ነበር ።

የገጠሬ ፡ ኑሮ ፡ በበጋ ፡ ፀሐይ ፡ በክረምት ፡ ዝናብ ፡ በጸደይ ፡ ውርጭ ፡ በመፈው ፡ ወበቅ ፡ ነዶ ፡ በርቶ ፡ ተጠብሶ ፡ ለፍቶ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ሕይወቱን ፡ ሲያማርር ፡ በመሰማቱ ፡ ወጪ ፡ ወራጁ ፡ አላፊ ፡ አግዳሚው ፡ ከተማ ፡ ገብተህ ፡ እንዳትምህ ፡ ነግደህ ፡ ወይንም ፡ ሥራ ፡ ይዘህ ፡ በሦስት ፡ ጉበተህ ፡ በሰዓት ፡ ፀርፈህ ፡ በዐሥራ ፡ ሁለት ፡ ወጥተህ ፡ እንደ ፡ ሌብህ ፡ ተሞናሙነህ ፡ አትኖርም ፡ ወይ ፡ ስላለው ፡ ተረቡ ፡ ቁም ፡ ነገር ፡ መስሎት ፡ አርሶ ፡ አፍሶ ፡ እንደ ፡ ሌቡ ፡ ሁኖ ፡ ያዘመረውን ፡ እየበላ ፡ የላሙን ፡ ወተት ፡ እየጠጣ ፡ የሰው ፡ እጅ ፡ ሳያይ ፡ እንደ ፡ እርጉዝ ፡ ቀን ፡ ሳይቁጥር ፡ ተንደላቆ ፡ የሚኖር በትን ፡ የሞቀ፡ቤቱን ፡ ትቶ ፡ ሥንቁን ፡ በስልቻ ፡ ቋጥሮ ፡ ሲርበው ፡ ወደ ፡ እናቱ ፡ ቤት ፡ እንደሚሮጥ ፡ ሕፃን ፡ ወደ ፡ ከተማ ፡ ይጣድፍ ፡ ጀመር ። ሁለት ፡ ቀን ፡ እንደ ፡ ተጓዘም ፡ አንድ፡ሞሰብ ፡ እንጀራ፡በሽሮ ፡ ልፎ ፡ ጥራጥሬ ፡ እያግበሰበሰ ፡ ገንቦ ፡ ጠላ ፡ መጪ

ለጡ ፡ ቀረና ፡ ዐይኑ ፡ ቅጠል ፡ መሰለ ፤ ጉልበቱ ፡ ደክመ ፤ ሰማይ ፡ ምድሩ ፡ ዞረበት ፤ ብሎም ፡ እንደ ፡ ምንም ፡ እየተዘዋወዘ ፡ አዝግሞ ፡ ተከተማው ፡ ክልል ፡ እንደጎደረሰ ፡ ከመንገድ ፡ ዳር ፡ ተቀምጦ ፡ ዳቦ ፡ ቈሎውን ፡ በልቶ ፡ ውኃ ፡ ሲጠጣ ፡ ጊዜ ፡ ነፍሱ ፡ ሹክክ ፡ ብላ ፡ ገባችላትና ፡ አንሰራርቶ ፡ በጉዳናው ፡ ግራና ፡ ቀኝ ፡ የሚገኘውን ፡ ሱቅ ፡ አፉን ፡ ከፍቶ ፡ ዘለንባውን ፡ ጥሎ ፡ እያየ ፡ ጉዞውን ፡ ቀጠለ ።

ትልልቁን ፡ ግንብና ፡ ሕንፃ ፡ እያየ ፡ ከጎጆው ፡ ጋራ ፡ ሲያነጻጽረው ፡ ጊዜ ፡ ገረመውና ፡ ይህን ፡ ያላየ ፡ እንዳልተወለደ ፡ ይቈጠር ፡ እያለ ፡ ያደንቅ ፡ ገባ ። ወዲያውም ፡ ከተሜ ፡ ሁሉ ፡ ያለምን ፡ ችግር ፡ ንጹሕ ፡ ለብሶ ፡ ባማረ ፡ ቤት ፡ የሚኖር ፡ መሰለውና ፡ ቀደም ፡ ብሎ ፡ ባለመምጣቱ ፡ እየተቈረቁረ ፡ ሲጓዝ ፡ ብዙ ፡ ሰው ፡ በባቡር ፡ በአውቶ ቡስ ፡ በመኪና ፡ እየሆነ ፡ ሲፈስስ ፡ ዐየና ፡ ወይ ፡ ግሩም ! ይህ ፡ መቶ ፡ በላ ፡ የሚባለው ፡ ለካ ፡ ቤትም ፡ ፈረስም ፡ ነውና ! እያለ ፡ ሲገረም ፡ ለካስ ፡ ከባቡሩ ፡ መንገድ ፡ መሃል ፡ ቁሞ ፡ ኑሮ ፡ ነጂው ፡ ጥሩንባ ፡ ቢነፋ ፡ ምን ፡ አምባጓሮ ፡ መጣ ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡ መኪናው ፡ ግፋኝ ፡ ሲሮጥ ፡ በግራ ፡ ቀኝ ፡ ያለው ፡ ሕዝብ ፡ ባላገር ፡ ይድጥሃል ፡ ወግድ ፡ እያለ፡ቢጪኸበት ፡ ድረሱልኝ፡ እያለ ፡ ሲነፋ፡ነው ፡ ወይ ፡ ጥዬው፡የምሄድ ፡ ብሎ ፡ ቢጠጋ ፡ ላመል ፡ ቢነካው ፡ ወንዱ ፡ ዘራፍ ፡ ብሎ ፡ የአውቶሞቢሉን ፡ ግራ ፡ ቀኝ ፡ ዐይኑን ፡ በደንጊያ ፡ አራገፈው ።

በዚህ ፡ ተጣሉና ፡ ሲጪጪኸኑ ፡ ፖሊስ ፡ ደርሶ ፡ ወደ ፡ ጣቢያ ፡ ወስዶ ፡ ነገሩን ፡ ከመረመረ ፡ በኋላ ፡ ሦስት ፡ ቀን ፡ ከማረፊያ ፡ ቤት ፡ አቁይቶ ፡ ዳግመኛ ፡ ከተማ ፡ ገብቶ ፡ እንዳይረብሽ ፡ አንገራግሮ ፡ ከክልሉ ፡ አውጥቶ ፡ የሀገሩን ፡ መንገድ ፡ አሲዞ ፡ ለቀቀው።

፫ ፡ የሰካራም ፡ ታሪክ ፡ አፈ ፡ ወ. ገ. አ.

አንድ ፡ ሰው ፡ ጥንብዝ ፡ ብሎ ፡ ሰክሮ ፡ መራመድ ፡ አቅቶት ፡ ሲወላገድ ፡ ጉብሎች ፡ አይተውት ፡ ዙሪያውን ፡ ሁነው ፡ ይሥቁበት ፡ ጀመረ ። በዚህ ፡ ጊዜ ፡ ያ ፡ የሰከረ ፡ ሰው ፡ በነዚያ ፡ ልጆች ፡ ሣቅና ፡ ዋካታ ፡ ተናደደና ፡ እንደ ፡ ምንም ፡ ተወጫምዶም ፡ ተርገድግዶም ፡ ደረሰና ፡ ተነዚያ ፡ ልጆች ፡ አንዱን ፡ ይዞ ፡ አነቀና ፡ ገደለ ። የቀሩቱ ፡ አሽከሮች ፡ ይኸን ፡ ጉድ ፡ ባዩ ፡ ጊዜ ፡ ባብተው ፡ እየተጪጪኸኑ ፡ ሲሮጡ፡መንገድ ፡ አላፈዎች ፡ ዐይተው ፡ ምን ፡ ያባባችኋል ፡ ብለው ፡ ጠየቋቸው ። እነዚያ ፡ ሕፃናት ፡ ግን ፡ ያነን ፡ ሰካር ፡ ሰው ፡ እየዞሩ ፡ እያዩ ፡ እንዳይደርስባቸው ፡ ተመሮጥ ፡ በቀር፡ለነዚያ ፡ መንገደኞች ፡ ነገሩን ፡ ይነግሩ ፡ ዘንድ ፡ ምንም ፡ አእምሮ ፡ አልነበራቸውም ።

እነዚያ ፡ ጎዳነኞች ፡ ግን ፡ ጉዱን ፡ ለማየት ፡ ተመንገዳቸው ፡ ተዘንጥለው፡ጉብሎች ፡ እየተባረሩ ፡ ወደ ፡ መጡበት ፡ ስፍራ ፡ ሄዱ ። ተዚያው ፡ ስፍራ ፡ እንደ ፡ ደረሱ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ደቦል ፡ ልጅ ፡ ሙቶ ፡ ተንዘራግቶ ፡ ዐዩና ፡ በዚያው ፡ ባጠገቡ ፡ ያ ፡ የገደለው ፡ ሰካራም ፡ መሄድ ፡ ተስኖት ፡ ዐይኑን ፡ ግሽርጥ ፡ አስመስሎ ፡ ወዲህና ፡ ወዲህ ፡ እየተንገላታ ፡ ሲወድቅ ፡ ሲነሣ ፡ ሲድኸ ፡ ሲንበረከክ ፡ ዐዩት ። መንገደኞቹ ፡ ግን ፡ ነገሩን ፡ ለማጣራት ፡ ብለው ፡ ያነን ፡ ልጅ ፡ ማን ፡ ገደለው ፡ አሉና ፡ ጠየቁት ። እሱም ፡

አፋን ፡ እያወላመጠ ፡ አሞጭ ፡ እንደ ፡ በላ ፡ ልጋጉን ፡ እያዘረበረበ ፡ አልፎ ፡ ተምሄድ
በት ፡ ቢሥቅብኝ ፡ ሥራት ፡ እንዲለምድ ፡ ብዬ ፡ አንቁ፡አንደፋደፍሀትና ፡ ሞተ ። ተንግ
ደሀ ፡ ተመንገድ ፡ ሲያየኝ ፡ አይሥቅብኝም ፤ እኔ ፡ ዘበት ፡ አለመውደዴን ፡ ይገነዘበዋል፡
አለና ፡ መለሰ ።

፬ ፤ ተረት ፤ አ. ወ. ገ. አ.

ከተማ ፡ የሚሉት ፡ ዐይቶ ፡ የማያውቅ ፡ አንድ ፡ የገጠር ፡ ሰው፡ከተማ ፡ ለማየት ፡
አንድ ፡ ጊዜ ፡ ታገሩ ፡ ወጣና ፡ ሄደ ። ተገዛዞ ፡ ተገዛዞ ፡ ታሰበው ፡ ከተማ ፡ እንደ ፡ ደረሰ ፡
አንድ ፡ ከብካብ ፡ ዐየና ፡ አፋን ፡ ከፍቶ ፡ ቁሞ ፡ ያስተውል ፡ ጀመር ። ያ ፡ አፋን ፡ ከፍቶ ፡
የሚያየው ፡ ከብካብ ፡ ግን ፡ አንድ ፡ ትልቅ ፡ ጌታ ፡ ሙቶ ፡ የሱ ፡ ፍታት ፡ ነበረ ። እንደ
ውነትም ፡ ያው ፡ ፍታት ፡ እጅግ ፡ ያማረና ፡ እጅግ ፡ የደመቀ ፡ ነበረ።ደግሞም ፡ የፊሳው ፡
አጎበር ፡ ትልቅ ፡ ባለብር ፡ መርገፍ ፡ ግምጃ ፡ ለብሶ ፡ በመካከል ፡ ሲጓዝ ፡ በፊት ፡ ልኡ
ካኑ ፡ ካባ ፡ ላንቃቸውን ፡ እየደረሰ ፡ በራሳቸው ፡ የሐር ፡ ቀጸላ ፡ ላይ ፡ አክሊል ፡ አክሊል ፡
ደፍተው ፡ ባለመጾር ፡ መስቀላቸውን ፡ ይዘው ፡ ጽናቸውን ፡ እያንሻሹ ፡ ሲጓዙ ፡ ነበር ።
ካጎበሩ ፡ በኋላ ፡ ሊቃውንቱ ፡ በከበሮ ፡ እየፈቱ ፡ መዋሢታቸውን ፡ እየመሩ ፡ ሲከተሉ ፡
ነበር ። ባጎበሩ ፡ ቀኝና ፡ ግራ ፡ የሚቹ ፡ አሽከሮች ፡ መሣሪያቸውን ፡ እየያዙ ፡ ሲከተሉ ፡
እድገቹ ፡ ደግሞ ፡ ሙሉ ፡ መሣሪያቸውን ፡ አድርገው ፡ ጣፋ ፡ ጣፋ ፡ ጋሻቸውን ፡ አነግ
በው ፡ ባለጫሚና፡ባለሎሚታ ፡ ጉራዲአቸውን ፡ በወገባቸው ፡ አሸንጠው ፡ በየቀሚሳ
ቸው ፡ ላይ ፡ የአንበሳና ፡ የግስላ ፡ ለምዳቸውን ፡ ጣል ፡ እያደረጉ ፡ አፋሮ ፡ አፋሮቸውን ፡
በየሐር ፡ ቀልቤአቸው ፡ ላይ ፡ እየሰከከ ፡ በፈረሰ ፡ ሁኑው ፡ እንደ ፡ ጥምቀት ፡ ታቦት ፡
ይከበክቡ ፡ ነበረ ። በዚያው ፡ ላይ ፡ ደግሞ ፡ ያወቁትና ፡ የተዘመዱት ፡ መኳንንት ፡ አን
ገት ፡ አንገታቸውን ፡ ደፍተው ፡ እየጊዜው ፡ ፅንባቸውን ፡ በመሐርማቸው ፡ እያደረቁ ፡
ባጎበሩ ፡ ዙሪያ ፡ ይከተሉ ፡ ነበር ። የድባቡ ፡ የብርና ፡ የወርቁ ፡ ጉበጉብ ፡ የመስቀሉና ፡
ያክሊሉ ፡ ፍልቅልቅታ ፡ ወይም ፡ ተዘያው ፡ ያለው ፡ የጣፋው ፡ ጋሻ ፡ የግምጃውን ፡
ፀዳል ፡ ተፀሐዩ ፡ ጮራ ፡ ጋራ ፡ እየተዋጋ ፡ ተሩቁ፡ላይን ፡ ያስገርም ፡ ነበረ ። ያዘንተኞቹ ፡
ልቅሶና ፡ ያዘንተኞቹ ፡ ጥቁር ፡ ከል ፡ ጥቁር ፡ ማቅ ፡ ባያሰናክለው ፡ ነገሩ ፡ ከጥምቀተ ፡
ባሕር ፡ የሚመለስ ፡ ታቦት ፡ መስሎ ፡ ይታይ ፡ ነበረ ። እንጂ ፡ ወደ ፡ ዘላለም ፡ ቦታው ፡
ወደ ፡ መቃብሩ ፡ የሚወስዱት ፡ ሬሳ ፡ አይመስልም ፡ ነበረ ። ያን ፡ ሁሉ ፡ ጉድ ፡ ዐይኑን ፡
አፍጥጦ ፡ ሲመለከት ፡ ዋለና ፡ ያ ፡ ባላገር ፡ አብሮት ፡ ለቆመው፡ሰው፡ምነው ፡ የከተማ ፡
ሰው ፡ በሆንሁትና ፡ በሞትሁት ፡ ብሎ ፡ ነገረው ። ይህን ፡ የሰማው ፡ ሰው ፡ ግን ፡ ለምን ፡
ሞትህን ፡ ትመኛለህ ፡ ብሎ ፡ ቢጠይቀው ፡ እንደዚህ ፡ ሰው ፡ ባጎበር ፡ አድርገው ፡ ሲከበ
ክበኝ ፡ እያየሁ ፡ ደስ ፡ እንዲለኝ ፡ ብዬ ፡ ነዋ ፡ ደግሞም ፡ ታገሬ ፡ እንኳን ፡ ሬሳ ፡ ሙሽ
ራም ፡ እንዲህ ፡ አምሮ ፡ አይከበከብ ፡ አለና ፡ መለሰ ።

፭ ፤ አንድ ፡ የፈሪ ፡ ጀግና ፡ አፈ ፡ ወ. ገ. አ.

አንድ ፡ ጊዜ ፡ ወለል ፡ ታለ ፡ ሜዳ ፡ ላይ ፡ ጦርነት ፡ ተገጥሞ ፡ የወዲህና ፡ የወዲያ

ኛው ፡ ጦር ፡ ተሰላልፎ ፡ ሲራኮት ፡ አንድ ፡ ነፍሱን ፡ የወደደ ፡ ወታደር ፡ ተሰልፏ ፡ ተነጥሎ ፡ ወጥቶ ፡ ተፈረፈረ ፡ መሳይ ፡ ወደ ፡ ጐድጓዳው ፡ ውስጥ ፡ ገባና ፡ በደረቱ ፡ ተለጠሰ ። ተዘኸከው ፡ ካደፈጠበት ፡ ሁኖ ፡ የመድፉን ፡ መንጓጓት ፡ የመርቡጡን ፡ መንደደዱት ፡ የነፍጡንና ፡ የጠበንጃውን ፡ የሽጉጡንም ፡ መንጧጧት ፡ የውጊያውን ፡ መፋፋም ፡ የዋካታውን ፡ መሟሟቅ ፡ የፈረሰኛውን ፡ መጋፈጥና ፡ መጋፋት ፡ እያየና ፡ እየሰማ ፡ ልንቡን ፡ ሽርጋታ ፡ ይዞት ፡ ሲርበደበድ ፡ ወገቡና ፡ ጉልበቱ ፡ ቀጤማ ፡ ይቈርጣል ። በዚህ ፡ ፍርሀቱ ፡ አገጨን ፡ ተፈረፈሩ ፡ ተክሎ ፡ አውጣኝ ! አውጣኝ ! እያለ ፡ ሲንቀጠቀጥ ፡ ጦረኛው ፡ እየተጫጫነ ፡ ባፎቄ ፡ እየተጠማዘዘ ፡ ፈረስ ፡ ለፈረስ ፡ እየተላጋ ፡ ወደ ፡ ተሸሸገበት ፡ ፈረፈረ ፡ ተቃረበ ። በዚህ ፡ መቃረብ ፡ ሆዱ ፡ ተሸበረና ፡ ሲፈር ፡ ሲቼር ፡ ለማየት ፡ ራሱን ፡ ቀና ፡ ሲያደርግ ፡ አንድ ፡ ገበር ፡ አይጥ ፡ ታንድ ፡ ጐድጓድ ፡ ወጥቶ ፡ ወዳንዱ ፡ እገባለሁ ፡ ብሎ ፡ ሲሮጥ ፡ በመካከል ፡ ቤት ፡ አንድ ፡ ተባራሪ ፡ አረር ፡ አድርቃ ፡ ስትጥለው ፡ ዐየ ።

ያው ፡ ፈረ ፡ ይህን ፡ አጋጣሚ ፡ ባየ ፡ ጊዜ ፡ ተደነቀና ፡ እንዲህ ፡ አለ ። እሱ ፡ በሱ ፡ ወይ ፡ ግሩም ! ለካን ፡ ሰው ፡ በገዛ ፡ ጥንቃቄው ፡ ተሞት ፡ ማምለጥ ፡ ምንም ፡ ቢሆን ፡ አይሆንለት ፡ ይኸ ፡ ቢሆን ፡ ታይጥና ፡ ተፍልፈል ፡ የበለጠ ፡ የተጠነቀቀና ፡ ጥልቅ ፡ ጐድጓድ ፡ ምሶ ፡ የተሸሸገ ፡ ፍጥረት ፡ አልነበረም ። ነገር ፡ ግን ፡ ሞት ፡ ተማሰው ፡ ገደል ፡ ድረስ ፡ መጥታ ፡ ወሰደችው ! ይኸን ፡ አሳቡንና ፡ ንግግሩን ፡ ገና ፡ ሳይጨርስ ፡ ከተሸሸገበት ፡ ወጣና ፡ እየፈከረ ፡ ሾተሉን ፡ መዞ ፡ ተመካከሉ ፡ ተሰርንቆ ፡ አንገት ፡ አንገቱን ፡ ያመሽከው ፡ ጀመረ ። ተዚህ ፡ ቀን ፡ ጀምሮ ፡ ተጀግና ፡ ሁሉ ፡ በላይ ፡ ሁኖ ፡ ዕድሜውን ፡ ሙሉ ፡ ሲዋጋ ፡ ሲዋጋ ፡ ኑሮ ፡ በጦርነት ፡ ቀርቶ ፡ በርጅና ፡ ሞተ ።

መልመጃ ፡ ፴፩ ።

በሚከተሉት ፡ አርእስት ፡ መተርክ ፡ ድርሰት ፡ ጸፍ ።

ሀ) ገጠር ፡ የገባ ፡ ከተሜ ።

ለ) ወደ ፡ ኢትዮጵያ ፡ የመጣ ፡ አሜሪካዊ ፡

ሐ) ከተማ ፡ የገባ ፡ እረኛ ።

መ) ፈረ ፡ ወታደር ።

ክፍል ፡ ፲ ።

የአቀራረብ ፡ ወጥነት ።

ታሪኩ ፡ ምንም ፡ የተለመደና ፡ ከመጽሐፍ ፡ የተነበበም ፡ ቢሆን ፡ በአዲስ ፡ መንገድ ፡ የመጽሐፉ ፡ ዘዴ ፡ የአቀራረብ ፡ ወጥነት ፡ ይባላል ።

አቀራረብ ፡ ሁል ፡ ጊዜም ፡ ወጥመሆን ፡ አለበት። በመተርክ ፡ ድርሰት ፡ ለታሪኩ ፡ ብቻ ፡ ሳይሆን ፡ ስለ ፡ አሠራሩም ፡ ነውና ፡ በደንብ ፡ መመልከት ፡ ይገባል ። ይህም ፡ ሐሳቡን ፡ በገዛ ፡ ራሱ ፡ መግለጥ ፡ ላለመደ ፡ ተማሪ ፡ አስቸጋሪ ፡ ይመስላል ፡ እንጂ ፡ ለሌ

መደው ፡ በጣም ፡ ቀላል ፡ ነው ። ሰው ፡ በመልኩ ፡ እንደሚለያየው ፡ በሐሳቡና ፡ በአቀራረቡም ፡ ልይዩ ፡ ነው ። በቅኔ ፡ ቤት ፡ ከብዙ ፡ መቶ ፡ ዘመን ፡ ጀምሮ ፡ በሺ ፡ የሚቁጠሩ ፡ ተማሪዎች ፡ ባንድ ፡ ዕለት ፡ ባንድ ፡ አርእስት ፡ ሲቁጥሩ ፡ ባለቅኔዎቹ ፡ ሲቀኙ ፡ መምህራኑ ፡ ሲዘርፉ ፡ አንድም ፡ ቀን ፡ ተገናኝተው ፡ አያውቁም ።

ለም . የእባብና ፡ የሰው ፡ ተረት ።

ቢጋር ፡ ፩ ።

ሀ) ሰው ፡ እባብን ፡ ከወንዝ ፡ ዳር ፡ አገኘው ።

ለ) እባብ ፡ ከሰው ፡ አንገት፡ተጠምጥሞ፡አልወርድም ፤አለና ፡ ወደ፡ቀበሮ፡ሄዱ ።

ሐ) በቀበሮ ፡ ጥቅሻ ፡ ሰው ፡ እባብን ፡ ገደለው ።

መ) ለቀበሮ ፡ ውለታ ፡ ሰው ፡ ውሻ ፡ ይዞ ፡ መጣ ።

በዚህ ፡ ቢጋር ፡ መሠረት ፡ የሚከተለውን ፡ የመሰለ ፡ ድርሰት ፡ ይጻፋል ።

ከዕለታት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ወደ ፡ ውጭ ፡ አገር ፡ ሰው ፡ ለንግድ፡ሲሄድ ፡ ከትልቅ ፡ ወንዝ ፡ አጠገብ ፡ መሻገር ፡ አቅቶት ፡ ከመልካው ፡ ላይ ፡ ተኝቶ ፡ እባብን ፡ ዐየውና ፡ ምን ፡ ሁነሃል ፡ ብሎ ፡ ቢጠይቀው ፡ ውኃው ፡ ጥልቅ ፡ በመሆኑ ፡ እጅ ፡ እግር ፡ ስለሌለው ፡ መሻገር ፡ አለመቻሉን ፡ ገልጦ ፡ እንዲያሻግረው ፡ ለመነው ።

ሰውም ፡ ጥቂት ፡ ካሰበ ፡ በኋላ ፡ እባብ ፡ በልመናው ፡ ስላሳዘነው ፡ በጫንቃው ፡ ተሻክሞ ፡ አሻግሮ ፡ ተገንገቡ ፡ ሲደርስ ፡ ና ፡ ውረድ ፡ ቢለው ፡ ባንገቱ ፡ ተጠምጥሞ ፡ እንቢኝ ፡ አልወርድም ፡ እያለ ፡ ምላሱን ፡ ያውለበልብ ፡ ጀመረ ። በዚህ ፡ ተጣሉና ፡ ዳኛ ፡ በፈረደ ፡ ሊለያዩ ፡ ወደ ፡ ቀበሮ ፡ ተያይዘው ፡ ሄዱ ። ከፍርድ ፡ ቤቱም ፡ እንደ ፡ ደረሱ ፡ ነገር ፡ ከሥሩ ፡ ውኃ ፡ ከጥሩ ፡ እንዲሉ ፡ ሰው ፡ መግቱን ፡ ከሥር ፡ ከመሠረቱ ፡ ጀምሮ ፡ ዘርዝሮ ፡ ለዳኛዬቱ ፡ ለክብርት ፡ ወይዘሮ ፡ ቀበሮ ፡ አስረዳ ።

ወዲያውም ፡ እባብ ፡ ከሰው ፡ ጫንቃ ፡ ወርዶ ፡ ከመሬት ፡ ሁኖ ፡ እንዲሟገት ፡ ስላዘዘች ፡ ወርዶ ፡ እንደ ፡ ተምበለበለ ፡ ቀበሮ ፡ ሰውን ፡ በትር ፡ ከእጅህ ፡ እባብ ፡ ከደጅህ ፡ ብትለው ፡ ራስ ፡ ራሱን ፡ ብሎ ፡ ቀጥቅጦ ፡ ገደለና ፡ ለዚህ ፡ ወረታ ፡ በሰፊው ፡ መርቆና ፡ አመስግኖ ፡ በግ ፡ ይዞላት ፡ የሚመጣ ፡ መሆኑን ፡ ገልጾ ፡ ወደ ፡ ቤቱ ፡ ተመለሰ ። ከሳምንት ፡ በኋላ ፡ በበጉ ፡ ፈንታ ፡ አዳኝ ፡ ውሻ ፡ ይዞ ፡ ጆሮውን ፡ እየጐተተ ፡ ነይ ፡ መታያሽን ፡ ተቀበይ ፡ እያለ ፡ ሲመጣ ፡ ቀበሮ ፡ በሩቅ ፡ ዐይታ ፡ ተጉድጓዷ ፡ ገብታ ፡ በስርቆሽ ፡ በር ፡ ወጥታ ፡ ለሰው ፡ ሞት ፡ አነሰው ፡ ብላ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ብታመለክት፡ ኩነኔን፡ እጩምረዋለሁ ፡ የሚል ፡ መልስ ፡ አገኘች ።

ይህንኑ ፡ ታሪክ ፡ በብዙ ፡ መንገድ ፡ ለመናገር ፡ ይቻላል ።

፩ ፤ እባብ ፡ ራሱ ።

ቢጋር ፡ ፪ ፡ ሀ) ስሄድ ፡ ውፄ ፡ ደክሞኝ ፡ ከመንገድ ፡ ዳር ፡ ተጋድሜ ፡ ሳለ ፡ ሰው ፡ መጣ ።

ለ) አሻግሮች ፡ ሲያበቃ፡ ውረድ ፡ ቢለኝ ፡ ባንገቱ ፡ ተጠምጥሜ ፡ እንቢ ፡ አልሁ ።
 ሐ) ቀበሮ ፡ ወርጄ ፡ እንድሟገት ፡ አዘዘች፤
 መ) ሰው ፡ በዱላ ፡ ራስ ፡ ራሴን ፡ ቀጠቀጠኝ ።

ከዕለታት ፡ አንድ ፡ ቀን ፡ ላደን ፡ ከግዮን ፡ ወንዝ ፡ ወዲያ ፡ ማዶ ፡ ሂጄ ፡ ዋልሁና ፡
 ስመለስ ፡ ደክሞኝ ፡ ከመልካው ፡ ዳር ፡ በገንገቡ ፡ ተምበልብዬ ፡ ፀሐይ ፡ ስሞቅ ፡ ሳለ ፡
 አንድ ፡ አልፎ ፡ ሂያጅ ፡ ሰው ፡ ደረሰና ፡ እንዴት ፡ ዋልህ ፡ ቢለኝ ፡ ቀና ፡ ብዬ ፡ ዐይቼ ፡
 ሞኝነቱን ፡ ባኳኋኑና ፡ ባነጋገሩ ፡ ተረዳሁ ። ወዲያውም ፡ ላታልለው ፡ ሳስብ ፡ ለምን ፡
 ነው ፡ ከዚህ ፡ ተጋድመህ ፡ ያል ፡ ብሎ ፡ ስለ ፡ ጠየቀኝ ፡ እንደምታየኝ ፡ እጅ ፡ እግር ፡
 ስለሌለኝ ፡ ወንዙን ፡ የሚያሻግረኝ ፡ አጥቼ ፡ ነው ፡ እባክህ ! አጸድቅሃለሁ ፡ ካንተ ፡
 አንገት ፡ ተጠምጥሜ ፡ ልሻገር ፡ ብዬ መልሱንና ፡ ልመናዬን ፡ አንድነት አቀረብሁለት ።

አያ ፡ ነፋፌም ፡ በእኔ ፡ ሊጸደቅ ! እንደ ፡ ጠበንጃ ፡ ማንገቻ ፡ ከጫንቃው ፡ ላይ ፡
 ጣል ፡ አድርጎኝ ፡ ወንዙን ፡ ተሻገረና ፡ ና ፡ ውረድ ፡ ቢለኝ ፡ ቶሎ ፡ ብዬ ፡ ባንገቱ ፡ ተጠ
 መጠምሁና ፡ እንቢኝ ፡ አሻፈረኝ ፡ አልወርድም ፡ አልሁት ።

ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ውረድ ፡ አልወርድም ፡ ተጣላንና ፡ ዳኛ ፡ በፈረደ ፡ ልንለያይ ፡
 ተስማምተን ፡ ከትከሻው ፡ ላይ ፡ ሁኜ ፡ ምላሴን ፡ እያውለበለብሁ ፡ ወደ ፡ ፍርድ ፡ ቤት ፡
 ተሸክሞኝ ፡ ተጓዘ ።

ዳኛዋም ፡ ቀበሮ ፡ ነበረች ። ቀበሮ ፡ በእጅና ፡ በእግሯ ፡ ምክንያት ፡ ለሰው ፡ ማድ
 ላቷን ፡ ረስቼና ፡ ምንም ፡ ሞኝ ፡ ቢሆን ፡ ባላንጋራዬ ፡ ሰው ፡ መሆኑንም ፡ ዘንግቼ ፡ ነው፤
 በስሕተት ፡ ቀበሮ ፡ እንድታፋርደን ፡ የተስማማሁ ።

እንደ ፡ ደረስነም ፡ እንዴት ፡ አድርጌ፤ እንዳታለልሁት ፡ ከሥር ፡ ከመሠረቱ ፡
 ጀምሮ ፡ በዝርዝር ፡ ስለ ፡ ተናገረ ፡ ለሁሉም ፡ ወርደህ ፡ ተነጋገር ፡ ተባልሁና ፡ ለተን
 ሰው ፡ መሆኑን ፡ ሳላውቅ ፡ የዳኛ ፡ ቃል ፡ ለመፈጸም ፡ ከሰው ፡ ጫንቃ ፡ ወርጄ ፡ መልስ፤
 ጀምሮ ፡ ነገሬ ፡ ሳይደመጥ ፡ መግቱ ፡ ሳይሰማ ፡ እንዲያው ፡ ሾላ ፡ በድፍኑ ፡ ባላንጣዬ ፡
 ጉቦ ፡ እሰጥሻለሁ ፡ ብሎ ፡ ጠቅሷታል ፡ መሰለኝ ፡ ፍርድ ፡ አይሉት ፡ ብደን ፡ ቀበሮ ፡ ወደ
 ሰው ፡ ዙራ ፡ በትር ፡ ከእጅህ ፡ እባብ ፡ ከደጅህ ፡ ብትል ፡ ሰው ፡ ይኸው ፡ ራስ ፡ ራሴን ፡
 ይቀጠቅጠኝ ፡ ጀመር ። ለሰው ፡ አድልታ፤ እንዳስገደለችኝ እሷም ፡ ከጐኗ ፡ ታገኘዋለች።

እንዲህ ፡ እየተደረገ ፡ በብዙ ፡ ዐይነት ፡ ሊነገር ፡ ይቻላል ።

መል መጽ ፡ ሸ፪ ።

ስለ ፡ በቅሎ ፡ በሚከተሉት ፡ እየተገባህ ፡ ተናገር ።

ሀ) ጌታዋ ።

ለ) አህያ ።

ሐ) መጋዣ ።

መ) ራስዋ ።

ሠ) ፈረስ ።

ክፍል ፬ ።

ፈ. ጠ. ራ ።

ተማሪው ፡ ከመጽሐፍ ፡ ያነበበውን፡ወይም፡ከሰው ፡ የሰማውን ፡ ሳይሆን ፡ ራሱ ፡
 ፈጥሮ ፡ ለድርሰት፡መልመጃ፡እንደ ልብ ፡ ወለድ ፡ የሚጽፈው ፡ ተረት ፡ ፈጠራ፡ይባላል።
 በጽላሎት ፡ ሊነገር ፡ የሚችል ፡ ለአእምሮ ፡ እውነት ፡ መስለፍ ፡ ለመታየት ፡
 በጣም ፡ ያልራቀ ፡ መሆን ፡ አለበት ፡ እንጂ ፡ መቼም ፡ ፈጠራ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ ውጣ ፡
 ውረድ ፡ ሊደረግ ፡ የማይቻል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ፡ኩሽት ፡ እንጂ ፡ ድርሰት ፡ አይባልም።
ለምሳሌ ፡ የሚከተለውን ፡ ጽሑፍ ፡ የመሰለ ፡ ፈጠራ ፡ ለጨዋታ ፡ እንጂ ፡ ለድር
ሰት ፡ አያገለግልም ።

መሬት ፡ የለቀቀ ፡ ኩሽት ።

በ፲፱፻፶፭ ፡ ዓ. ም. የ፴፭ ፡ ዓመት ፡ ጐልማሳ ፡ የሆነሁ ፡ ሰው ፡ ታሪኬን ፡ ለመ
 ጨው ፡ ትውልድ ፡ እናገራለሁ ። እሑድ ፡ ተፀንሼ፡ሰኞ ፡ ተወለድሁ፡ማክሰኞ ፡ ክርስትና ፡
 ተነሣሁ ። ረብዕ ፡ ንጉሠ ፡ ነገሥቱ ፡ ዐፄ ፡ ቴዎድሮስ ፡ ምታ ፡ ነጋሪት፡ክተት ፡ ሠራዊት ፡
 የሚል ፡ ዐዋጅ ፡ አስነግረው ፡ ወንድ ፡ የሆነህ ፡ ሁሉ ፡ ተክተለኝ ፡ ብለው ፡ ለጦርነት ፡
 ሲነሡ ፡ እኔም፡ብረቱን ፡ ነጥቁ ፡ አብሬ፡ዘምቼ ፡ በውጊያው፡ላይ ፡ ገድዬ ፡ ማርኬ ፡ ጎሙስ ፡
 ብመለስ ፡ በእየሰው ፡ ቤት ፡ ደግስ ፡ ተደግሶ፡የገዳይ ፡ ዘፈን ፡ እየተዘፈነ ፡ መሬቱ ፡ ሲጤስ፡
 አዱኛ ፡ ሲቀልጥ ፡ ዓለም ፡ ሲጨፍር ፡ የኔ ፡ ቤት ፡ ብቻ ፡ ጭር ፡ ብላ ፡ እናቴም ፡ ብቻዋን ፡
 ተቀምጣ ፡ ስትተክዝ ፡ ደረስሁ ። በዚህም ፡ ገረመኝና ፡ ለምን ፡ እንደ ፡ ሀገሩ ፡ ከእኛም ፡
 ቤት ፡ ተደግሶ ፡ አይዘፈንም ፡ ወይስ ፡ ገድዬ ፡ ማርኬ ፡ ጀብዱ ፡ ሠርቼ ፡ ሰው ፡ ዐውቆኝ ፡
 ንጉሥ ፡ ሸልሞኝ ፡ በደኅና ፡ መመለሴን ፡ እንዲነግርሽ ፡ የተላከው ፡ መልእክተኛ ፡ አልነ
 ንገረሽም ፡ በሚል ፡ ጥያቄ ፡ አፍጥጬ ፡ ብይዛት ፡ መስማቱንስ ፡ ሰምቻለሁ ፡ ደስታህም ፡
 ደስታዬም ፡ ነው ፡ ለድግሡም ፡ ከዕንጨት ፡ በቀር ፡ የጐደለ ፡ የለም ፡ ስትል ፡ ችግሯን፡
 ብትነግረኝ፡ ለዚህ ፡ ነው ፡ እንዴ ! ሽርጉዱ ! አልሁና ፡ መጥረቢያዬን፡ ነጥቁ ፡ ከታላቅ ፡ የብ
 ዕር ፡ (የጉበስ ፡ ሸቦ) ፡ ዱር ፡ ጉብቼ ፡ ታላላቁን ፡ እየገነደስሁ ፡ ፍልጡን ፡ ፈልጬ ፡ ቅርን
 ጫፋን ፡ ከትክቼ ፡ ወደላ ፡ ሸክም ፡ ተሸክሜ ፡ ጫካውን ፡ ከወጣሁ ፡ በኋላ ፡ ሐረጉ ፡ ሲይ
 ዘኝ ፡ ዛፋ ፡ ሲጠልፈኝ ፡ በመዋሉ ፡ ስለደከመኝ ፡ ላርፍ ፡ ሸክሜን አውርጄ ፡ ብመለከት ፡
 ለካስ ! ምሣራን ፡ ረስቼው ፡ መጥቼ ኑሯል ። ወዲያውም ፡ ደንግጬ ፡ ወደ ፡ ዋልሁበት ፡
 ስበር ፡ ብሄድ ፡ አፍሪውን ፡ (ብረቱን) ፡ ምስጥ ፡ በልቶት ፡ እጀታውን ፡ አገኘሁት ። እንኳ
 የማይገኘው ፡ እጀታው ፡ አልተባለ ፡ እንጂ ፡ ላፍሪውስ ፡ ግድ ፡ የለም፡ ከጠቢብ ፡ አሠራ
 ዋለሁ ፡ አልሁና ፡ እጀታዬን ፡ ከዕንጨቱ ፡ ጋራ ፡ ይገባ ፡ መጥቼ ፡ ከቤት ፡ ስደርስ ፡ ሸክ
 ሜን ፡ በቁሜ ፡ ወርውሬ ፡ ብጥለው ፡ ከክብደቱ ፡ የተነሣ ፡ ምድሩ ፡ ተናወጠ ። ስለዚህ፡
 ከዚያ ፡ ወዲህ ፡ መሬት ፡ ዐይታ ፡ ዐይታ ፡ ዘለዓለም ፡ ትንቀጠቀጣለች ።

ወዲያውም ፡ ከቤቱ ፡ ጉብቼ ፡ የክርስትና ፡ አባቱ ፡ የሰጠኝን ፡ ላም ፡ ወተት ፡ በግ

ፊራ ፡ አልቤ ፡ ከግድግዳ ፡ አንጠልጥዬ ፡ ማልዳ ፡ ወደ ፡ ዱር ፡ ከመሄዴ ፡ በፊት ፡ ትቸው ፡ ነበርና ፡ ስለራሰኝ ፡ ልጠጣ ፡ ቀና ፡ ብዬ ፡ ባይ ፡ አይጥ ፡ ማንጠልጠያውን ፡ ቈርጠት ፡ ግሬራው ወንድቆ ፡ ተሰብሮ ፡ ወተቱ ፡ ተንጠልጥሎ ፡ አገኘሁት ።

እኔም ፡ እንኳ ፡ ወተቱን ፡ አገኘሁ ፡ እንጂ ፡ ለማሰሮውስ ፡ ቋጫ ፡ እፈልጋለሁ ፡ ብዬ ፡ ወተቷን ፡ ጠጥቼ ፡ ከሽማግሌዎቹ ፡ ጋራ ፡ ከመንደር ፡ ለመጫወት ፡ ብቅ ፡ ብል ፡ ላምህ ፡ ጠፋች ፡ አሉኝ ።

ቶሎ ፡ አልሁና ፡ ደጋ ፡ ወጥቼ ፡ ቈላ ፡ ወርጄ ፡ ዐቀቡቱን፡ቀላቀላቱን፡ሚዳውን፡ዱሩን፡ ብዳክር ፡ ላገኘሁት ፡ ሰው ፡ ሁሉ ፡ አደይ ፡ በካር ፡ ጥገት ፡ ውስጠ ፡ ክበድ ፡ ላም ፡ ያየህ ፡ ና ፡ ወዲህ ፡ በለኝ ፡ ለጠቋሚ ፡ ዐሥር ፡ ላመርማሪ ፡ ሠላሳ ፡ ብር ፡ እከፍላለሁ ፡ እያልሁ፡ባሰማ ፡ ጠላታችሁ ፡ እልም ፡ ይበልና ፡ ዱካዋ ፡ ጠፋ ። እኔም ፡ ሀገር ፡ ላገር ፡ በመዞር ፡ ሐሞቱ ፡ ፈሰሰ ፡ ቅሥሜ ፡ ተሰብሮ ፡ ተስፋ ፡ ቈርጬ ፡ እንዲያው ፡ ደመ ፡ ነፍሴን ፡ በባዶ ፡ በረሃ ፡ ስወዛወዝ ፡ ትዝ ፡ ቢለኝ ፡ ወረንጦ ፡ ከዝናሬ ፡ ሸጉጮ ፡ ያነን ፡ መዘዝ ፡ አደረግሁና ፡ ከባላና፡ከባላው ፡ ላይ ፡ ወጥቼ ፡ ብቆም ፡ ዓለም ፡ ሁሉ ፡ ከበታቹ ፡ ሁኖ ፡ ልክ ፡ ከመሃል ፡ እጅ ፡ እንዳለ ፡ ነገር ፡ ቁልጭ ፡ ብሎ ፡ ታየኝ፡ወዲያውም፡ወዲያና፡ወዲህ ፡ አቁልቀዬ ፡ ብመለከት ፡ ላሜን ፡ አያሩሳሌም ፡ ላይ ፡ ሌቦች ፡ አርደው ፡ ሲቀራመቷት ፡ ባይ ፡ በቆርበቷ ፡ አጥፍቻት ፡ በሳንባዋ ፡ ለየኋት ። እንዲህ ፡ ነውና ፡ ብዬ ፡ ስበር ፡ ሂጄ ፡ ሁሉንም ፡ አፈሰሁና ፡ ሳንገላታቸው ፡ ጊዜ ፡ አንተው ፡ በገመትህ ፡ እንከፍልሃለን፡ ሲሉ ፡ ለመኑኝ ። እኔ ፡ በገመትሁትማ ! ከከፈላችሁኝ ፡ ላሜ ፡ አንድ ፡ ብር ! ታወጣለች ፡ ስላልሁ ፡ ርስታቸውንና ፡ ቦታቸውን ፡ ለሥር ፡ ለሥራምስት ፡ ሳንቲም ፡ ሼጠው ፡ ብሬን ፡ አቃንተው ፡ ሰጠኝና ፡ በድጌ ፡ ቋጥሬ ፡ እየተጐማለልሁ ፡ ወደ ፡ ሀገሬ ፡ ስመለስ ፡ ሽማግሌት፡እንደ፡አንዳንተ፡ ያለ ፡ ሰው ፡ ወደ ፡ አፍሪቃ ፡ ይሄዳል ፡ ከኛ ፡ ጋራ ፡ ኑር ፡ እንጂ ፡ ብለው ፡ ስለ ፡ ማለዱኝ ፡ ለኔ ፡ የምትገባ ፡ ሀብታምና ፡ ውብ ፡ ቈንጅ ፡ ሚስት ፡ በዚህ ፡ ሀገር ፡ ከተገኘችልኝ ፡ ምን ፡ ከፋኝ ፡ አልሁና ፡ ተፈልጋ ፡ መጣች ።

እሷም ፡ በመልኳ ፡ የዝንጆር ፡ አርጊት፡የምትንቃት ፡ ስትሆን ፡ ሀብቷም ፡ አንድ ፡ ዛላ ፡ ጤፍ ፡ ብቻ ፡ ነበር ። በውበቷ ፡ ተማርኬ ፡ በሀብቷ፡ተታልዬ ፡ ወዲያው ፡ አገባኋትና ፡ የግራ ፡ ቀኝ ፡ ትሎታችንን ፡ አገናኝተን፡ቤት ፡ ሠርተን፡አዝመራ፡አዝምረን፡በደስታ ፡ ስንኖር ፡ በዓመቱ ፡ በትዳራችን፡ምቀኛ ፡ ጉብቶ፡ስለበጠበጠን፡ሀብታችንን፡እኩል፡ተካፍለን ፡ ተፋታን ። ለእያንዳንዳችንም ፡ ሰማንያ ፡ ሰማንያ ፡ ጫን ፡ ደረሰን፡ከሞተች ፡ ምሽቱ ፡ ምን አለኝ ፡ ካማቱ ፡ እንዲሉ ፡ ምሽቱን ፡ ከፈታሁ ፡ ከኢያሩሳሌም ፡ ምን ፡ አለኝ ፡ ብዬ ፡ ከእህሌ ፡ እኩሌታውን ፡ አቅንቼ ፡ ዘጠኝ ፡ አሀያ፡ገዝቼ ፡ እህሌንና፡ጓዜን ፡ ጭኚ ፡ ወደ ፡ ሀገሬ ፡ ለመመለስ ፡ ኖብያ ፡ በረሃ ፡ ስደርስ ፡ ለካስ ፡ በቀድሞዎቹ ፡ ተንቢዎች ፡ (ዐዋቂዎች) ፡ የተነገረው ፡ ደርሶ ፡ ኑሮ ፡ ዓለም ፡ ከተፈጠረ ፡ ዘመን ፡ ከተቀጠረ ፡ ታይቶ፡የማይታወቅ ፡ ተእንግዲህም ፡ እንዲህ ፡ ያለ ፡ ይመጣል ፡ ተብሎ ፡ የማይታሰብ ፡ በኖሳ ፡ ጊዜ ፡ የሆነውን ፡ ማየ ፡ አይገን ፡ የመሰለ ፡ አባይ ፡ መጥ ፡ ዝናም ፡ ያዘኝ ።

በዚያ ፡ በረሃ ፡ እንደ ፡ ረመጥ ፡ ከሚፋጅ ፡ ባዶ ፡ አፈር ፡ በቀር ፡ ምንም ፡ መጠጊያ ፡ የለምና ፡ ካገርቼዎች ፡ አንዱን ፡ መጠጊያ ፡ እንዳለ ፡ ብጠይቀው ፡ ቁሞ ፡ ከመደብደብ ፡ በቀር ፡ የተሻለ ፡ ዘዴ ፡ እንደሌለ ፡ አስረዳኝ ። እኔም ፡ ይህማ ፡ ከሆነ ፡ አቆማዳዬና ፡ መጫኛዬ ፡ መበላሸቱ ፡ አይደል ፡ አልሁና ፡ አህየቼን ፡ ሰብስቤ ፡ ከመካከላቸው ፡ ብቆም ፡ ጎፈሬዬ ፡ ከልሏቸው ፡ አንድም ፡ ጠብታ ፡ ሳይነካቸው ፡ ዝናሙ ፡ መዓቱን ፡ ሲያወርደው ፡ ቈይቶ ፡ በራ ።

በኋላ ፡ ግን ፡ ጠጉሬ ፡ ሲከብደኝ ፡ ጊዜ ፡ ጎፈሬዬን ፡ ባራግፈው ፡ ከራሴ ፡ ላይ ፡ የነበረው ፡ ጠፈጠፍ ፡ ያባይን ፡ ሙላት ፡ ሆነና ፡ አህየቼን ፡ ከእነጭነታቸው ፡ አጥረግር ጓቸው ፡ ወደ ፡ እውቅያኖስ ፡ ተጓዘ ። ወዲያውም ፡ እየተከታተልሁ ፡ ጅራቷን ፡ ብይዛት ፡ ጉምድ ፡ እግሯን ፡ ብይዛት፡ቀምጥ ፡ ጆሮዋን፡ብጨብጣት፡ ቡድስ፡ ሲል፡ ጊዜ ፡ አንዷን ፡ እንኳ፡ ላድን ፡ ባለመቻሌ ፡ አዝኜ ፡ ከዳር ፡ ቁሜ ፡ ሳል ፡ ሀ! ሀ! ሀሀ! ፡ ስትል ፡ ጊዜ ፡ ድምፅ፡ ድምፅዋን ፡ እየያዘሁ ፡ አውጥቼ ፡ ሀገሬን ፡ በደኅና ፡ ገባሁ ።

ይህ ፡ ድርሰት ፡ ምንም ፡ አማረኛው ፡ አስካኩ ፡ ሥርዐተ ፡ ድርሰቱም፡ልክ ፡ ቢሆን ፡ ሁለት ፡ ጉድለት ፡ አለበት ፡ (ሀ) ፡ ታሪኩ ፡ ሊደረግ፡አይችልም ፡ (ለ) በጣም ፡ ረዥም፡ነው። ስለዚህ ፡ ፈጠራ ፡ ሁሉ ፡ ጨርሶ ፡ እንዳይናጥጥ ፡ እንደሚከተለው ፡ ቢሆን ፡ ያምራል ።

አንድ ፡ ሽማግሌ ፡ ወታደር ።

ከዛሬ ፡ ሰማንያ ፡ አራት ፡ ዓመት ፡ በፊት ፡ ከወይዘሮ ፡ ተዋበችና ፡ ካቶ ፡ አቻም የለህ ፡ ምድረ ፡ ገነት ፡ በምትባል ፡ ሀገር ፡ በጽርሐ ፡ ሜዳ ፡ ተወለድሁ ። ዕድሜዬ ፡ ለትምህርት ፡ ሲፈቅድልኝ ፡ ከመንደር፡ተማሪ ፡ ቤት ፡ ገብቼ ፡ ማንበብና ፡ መጻፍ ፡ ከተማርሁ ፡ በኋላ ፡ ጎብረት ፡ ለብርታት ፡ በሚባለው ፡ የጦር ፡ ማሠልጠኛ ፡ ገብቼ ፡ ውትድርና ፡ አጠኝቼ ፡ ለሥራ ፡ ተሰማራለሁ ።

ዘመኑ ፡ የወረራ ፡ ጊዜ ፡ በመሆኑ ፡ አለቃዬ ፡ ባዘዘኝ ፡ እየሄድሁ ፡ የሀገርን፡ጠላት ፡ ስመልስ ፡ ወሰን ፡ ስጠብቅ ፡ እኛም ፡ ጎይል ፡ ሲሰማን ፡ ብስጭት ፡ ሲበዛብን ፡ በለው ፡ የተባልን ፡ እንደሆነ ፡ በፊቱ ፡ ያገኘሁትን፡ሁሉ ፡ እያረድሁ ፡ ጥይቱን፡ጨርሼ ፡ ጎራዴዬን ፡ በደም ፡ ነክሬ ፡ ከግር ፡ እስከ፡ራሴ ፡ ደም ፡ ለብሼ ፡ እልፍ ፡ ገድዬ ፡ ብዙ ፡ ማርኬ ፡ የደም ፡ ሸማ ፡ ይገዢ ፡ እየተንጠራራሁ ፡ ከጦር ፡ በኋላ ፡ ግዳይ ፡ ስጥል ፡ የማያደንቀኝ ፡ አንድም ፡ አይገኝ ፡ ነበር ። በሰላምም ፡ ጊዜ ፡ ተጠንቅቄ ፡ ነቅቼ ፡ ሀገሬ ፡ እንዳትደፈር ፡ ወሰን ፡ በመጠበቄ ፡ የተሾምሁበትን ፡ አውራጃም ፡ ከንቱ ፡ ጥቅምን ፡ ሳልሻ ፡ በቀናነት ፡ ተገቼ ፡ በማስተዳደሪ ፡ ሕዝቡ ፡ ወደደኝ ፡ መኳንንቱ ፡ አፈቀሩኝ ።

ጉቦ ፡ በልቼ ፡ ሳልጠላ ፡ ፍርድ ፡ አድልቼ ፡ ሳልረገም ፡ አጥፍቼ ፡ ሳልገሠጽ ፡ ዘለዓለም ፡ ዕድሜ ፡ ይስጥህ ፡ እንደ ፡ ተባልሁ፡ያን፡ሁሉ ፡ ዘመን፡አሳልፌ ፡ ከዚህ ፡ ደረሰሁ።

የራስ ፡ ታሪክ ።

በራሱ ፡ ስለ፡ራሱ ፡ የሚጻፍ ፡ ድርሰት ፡ ሁሉ ፡ የራስ፡ ታሪክ ፡ ይባላል። እውነትም ፡ ባይሆን ፡ እውነት ፡ የሚመስል ፡ ልብ ፡ ወለድና ፡ ፈጠራ ፡ ሊሆን ፡ ይችላል ።

ሰውም ፡ ሆነ ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ራሱ ፡ በሚናገርበት ፡ ጊዜ ፡ ከመወለዱ፡በፊት ፡ ብዙ ፡ ታሪክ ፡ ሊያውቅ ፡ አይችልም ። እውቅ ፡ ነበር ፡ ቢልም ፡ ምክንያት ፡ መስጠትና ፡ ማስረዳት ፡ ስላለበት ፡ እንደ ፡ ሰማሁት ፡ እንደ ፡ ነገሩኝ ፡ ብሎ ፡ መጀመር ፡ ይቻላል ።

ለሁሉም ፡ አብነት ፡ ስለ፡ጥጥ ፡ የሚለውን፡ድረስት ፡ መልሶ ፡ ማንበብ ፡ ይረዳል ።

መልመጃ ፡ ፴፫ ።

በሚከተለው ፡ አርእስት ፡ ፈጠራ ፡ ጻፍ ።

ሀ) ታሪኬ ።

ለ) የሚያዝያ ፡ ቋያ ፡ (ሰደድ) ።

ሐ) የውኃ ፡ ታሪክ ።

መ) የድኃ ፡ ልጅ ፡ ጠቅላይ ፡ ሚኒስትር ።

ክፍል ፩ ።ገ ላ ጭ ፤

ማንኛቸውንም ፡ ነገር ፡ አብራርቶ ፡ ገልጦ ፡ ያለ ፡ አስመስሎ ፡ ለማሳየትና ፡ ለማስረዳት ፡ የሚደረግ ፡ ድርሰት ፡ ገላጭ ፡ ይባላል ።

ገላጭ ፡ ድርሰት ፡ የቃላት ፡ ሥዕል ፡ ነው ። ስለዚህ ፡ መንገድ ፡ ወንዝ ፡ ለምለም ፡ ተራራ ፡ ጭው ፡ ያለ ፡ ሜዳ ፡ ወዘተ . ። ለመግለጥ ፡ ሲፈለግ ፡ ከሁሉ ፡ አስቀድሞ ፡ ጥሩ ፡ ቢጋር ፡ መበገር ፡ ያስፈልጋል ።

ቅጽል ፡ ተስማሚ ፡ ቦታውን ፡ የሚያገኝ ፡ በገላጭ ፡ ድርሰት ፡ ግድግዳ ፡ ነው ።

ተማሪው ፡ አንባቢው ፡ እንደሱ ፡ እንዲረዳው ፡ አድርጎ ፡ የሚያየውን ፡ ገልጦ ፡ መጻፍ ፡ አለበት ። እንደሚከተሉት ፡ ያሉ ፡ ዐረፍተ ፡ ነገሮችና ፡ ቢጋሮች ፡ ለመግለጥ ፡ አያገለግሉም ።

ዐ ቢ ይ ።

ሀ) ለሽርሽር ፡ ወደ ፡ ጐጃም ፡ ስንሄድ ፡ ዐባይ ፡ ወንዝ ፡ ደረስን ።

ለ) አዞ ፡ ስለ ፡ ፈራን ፡ በድልድዩ ፡ ተሻገርን ።

ሐ) ዐባይ ፡ ካፋሩ ፡ ላይ ፡ ምሳችን ፡ በልተን ፡ ስንጫወት ፡ ውለን ፡ ማታ ፡ ወደ ፡ ቤታችን ፡ ተመለስን ።

መ) የዐባይ ፡ በረሃ ፡ በዓለም ፡ ካሉት ፡ ሁሉ ፡ በጣም ፡ ይሞቃል ።

ሀ : ና : ሐ : ሽርሽርን : እንጂ : ዐባይን : አይገልጡም ። ለ : በብዙ : ታላላቅ : ወንዞች : አዞና : ድልድይ : ስላሉ : መጠቀሳቸው : በተለይ : የዐባይ : መግለጫ : ለመሆን : አይችልም ። መ : ደግሞ : በፍጹም : ሐሰት : ነው ።

ስለዚህ : ጥሩ : ገላጭ : ለመጻፍ : የተፈለገ : እንደ : ሆነ : የሚከተለውን : አብነት : ይመለከታል ።

ጥቅር : ዐባይ ።

ቢጋር ፤

ሀ) ምንጩ : (ለ) ርዝመቱ : (ሐ) በውስጡ : ያሉት : አራዊት ።

ከሰከላ : ግዥዐባይ : ከሚባል : ቦታ : ላይ : መንጭቶ : (ባላገሩ : እንደሚለው) : ጣና : ገብቶ : ተመልሶ : ወጥቶ : ጎጃምን : ዙሮ ፣ በውስጡና : ባካባቢዎቿ : ያሉትን : ወንዞች : ሰብስቦ : ካርቱም : ላይ : ከነጭ : ዐባይ : የሚደባለቀው : የኢትዮጵያ : ታላቁ : ወንዝ : ዐባይ : ይባላል ። ጥልቀቱ : እመቅ : ስፋቱ : ሐይቅ : ይመስላል ፤ ርዝመቱ : በዘመናዊ : መሣሪያ : እንጂ : የዚህን : ያህል : ቀን : ጉዞ : ይሆናል : ተብሎ : አይገመትም ። ከፈለቀበት : አንሥቶ፤እስከ : ጢስ : ዐባይ : ድረስ : አደገኛ : አውሬ : የለበትም ። ከዚያ : በታች : ግን : ያዞ : መፍያ : የጉማሪ : መፈንጫ : ነው ። ውኃው : ከረምት : ድፍርስ : በጋ : ጥሩ : ነው ። ከመጋቢት : እስከ : ሠኔ : በብዙ : መልካ : ያሻግራል ፤ በቀሩት : ወሮች : ግን : በእግራ : እሻገራለሁ : ብሎ : የሚገባ : የጎሣ : እራት : ለመሆን : የፈለገ : ብቻ : ነው ። ለዋና : የሚመቸው : ከጢስ : ዐባይ : በላይ : ነው : እንጂ : ከዚያ : በታችስ : በረሃውን : ሽርሽሮ : በመግባቱ : ከአዞና : ከቋጥኝ : ነጻ : ስለማይሆን : በጣም : አደገኛ : ነው ። በቦታው : ዝቅተኛነትና : ገደላማነትም : ምክንያት : እየር : እንደ : ሌብ : ባለመገኘቱ : በጣም : ሞቃት : ነው ። እንደ : ትልቅ : ዘንዶ : እየተገለበጠ : በታላላቅ : ወንዞች : ታጅቦ : ጎጃምን : ዙሮ ፣ ካርቱም : ላይ : ከነጭ : ዐባይ : ጋራ : ተገናኝቶ : ግብፅን : እያጠጣ : ጉዞውን : ወደ : መካከለኛው : ባሕር : ይቀጥላል ።

ክፍል : ፮ ።

የገላጭ : ድርሰት : ዐይነቶች ።

ገላጭ : ድርሰት : ርግጠኛና : አገናኝ : የሚባሉ : ሁለት : የውስጥ : ክፍሎች : አሉት ፤ ርግጠኛ : ማንኛቸውንም : እንዳለ : የሚገልጥ : ሲሆን : አጋናኝ : ግን : በዘይቤ : እያኳሸ : አጎላምሶና : አጋኖ : ሐሳብን : የሚገልጥ : ያጸጸፍ : ዘዴ : ነው ።

ለርግጠኛ ፡ ገላጭ፡ ድርሰት ፡ አብነት ፡

የገበሬ ፡ ኑሮ ።

እርሻ ፡ እያረሰ ፡ ከብት ፡ እያረባ ፡ ንብ ፡ እያነበ ፡ በገጠር ፡ የሚኖር ፡ ሰው ፡ ገበሬ ፡
ይባላል ። ለምለም ፡ መሬት ፡ ካገኘና ፡ ሹም ፡ ነኝ ፡ ባይ ፡ በእየጊዜው ፡ እየቁሰቁሰ ፡ ካላና
ደደው ፡ ምንም ፡ ሥራው ፡ ጠንካራ ፡ ቢሆንም ፡ ዐይነቱ ፡ በእየወራቱ ፡ ስለሚለዋወጥና ፡
የሰው ፡ እጅ ፡ ስለሚያሳይ ፡ ግብርና ፡ በጣም ፡ ያስደስታል ።

ገበሬ ፡ ማልዶ ፡ ተነሥቶ ፡ ቀኑን ፡ ሙሉ ፡ ሲሠራ ፡ ይውልና ፡ ማታ ፡ ግን ፡ ገና ፡
በጊዜ ፡ በሁለት ፡ ሰዓት ፡ ገደማ ፡ ራቱን ፡ በልቶ ፡ ይተኛል ። ባልሠለጠኑት ፡ አህጉር ፡
እንደሚደረገው ፡ ሌባ ፡ ከብቱን ፡ ይነዳብኛል ፡ በሮቹን ፡ ይሠርቅብኛል ፡ በቱን ፡ ይዘር
ፈኛል ፡ ብሎ ፡ ካልሠጋ ፡ በቀር ፡ የቀኑ ፡ ድካም ፡ አበድኖት ፡ ከተኛበት ፡ ሳይንቀሳቀስ ፡
ሌሊቱን ፡ በሞላ ፡ እንቅልፉን ፡ ሲለጥጥ ፡ ያድራል ።

የዕለት ፡ ተግባሩም ፡ በእርሻ ፡ ጊዜ ፡ ባጠባብ ፡ ጎህ ፡ ሲቀድ ፡ ተነሥቶ ፡ ለበሮች ፡
ጭድ ፡ ሰጥቶ ፡ ያለበዚያም ፡ ከበረት ፡ አውጥቶ ፡ ወደ ፡ ሽኑ ፡ ገርብቶ ፡ ባንዛቡ ፡ እንዲ
ለቅሙ ፡ ካደረገ ፡ በኋላ ፡ ፀሓይ ፡ እስክትወጣ ፡ ዕቃውን ፡ ሲያስናዳ ፡ ቈይቶ ፡
ላም ፡ አራክቦ ፡ ምሳ ፡ በልቶ ፡ ቤቱን ፡ እስከ ፡ ማታ ፡ ደገና ፡ ሁኝ ፡ ብሎ ፡ ወደ ፡
ሥራው ፡ ይሰማራል ።

እንደ ፡ ወራቱ ፡ ሲያርስ ፡ ስጉለጉል ፡ ሲያርም ፡ ሲያጭድ ፡ አንድም ፡ ጊዜ ፡
ሳያርፍ ፡ ደፋ ፡ ቀና ፡ ሲል ፡ ይውላል ፡ እንጂ ፡ ለሽርሽርና ፡ ለዝነጣ ፡ የሚሆን ፡ ሰዓት ፡
የለውም ፤ ጊዜ ፡ አያገኝም ፤ ሥራው ፡ ፋታ ፡ አይሰጠውም ።

በጋ ፡ በዚያ ፡ ሐሩር ፡ ጥጋቱን ፡ ጠግቶ ፡ እዳሪውን ፡ አውጥቶ ፡ ማሳውን ፡ እርሱ ፡
ጉብሱን ፡ ገምሶና ፡ ሠልሶ ፡ አንቀርቅቦ ፡ በፀሓይ ፡ ሲያራላ ፡ ይባጃል።በመጸውም ፡ ወበ
ቁን ፡ ሳይሰለች ፡ ቀደም ፡ ብለው ፡ የሚዘሩትን ፡ አዝርዕት ፡ እየዘራ ፡ ፍሉን ፡ እያነሣ ፡
ተሰናድቶ ፡ በተስፋ ፡ የክረምትን ፡ መምጣት ፡ ይጠባበቃል ።

ሠኔ ፡ ድው ፡ ብሎ ፡ ዘመነ ፡ ዘር ፡ ሲሆንም ፡ ከላይ ፡ ዶፉን ፡ ከታች ፡ ጎርፉን ፡
ሳይመረር ፡ ደኮ ፡ ታጥቆ ፡ ገሳ ፡ ለብሶ ፡ በጋ ፡ ያስናዳውን ፡ በስሎ ፡ ጎልጉሎ ፡ አበራ
ይቶ ፡ ለመዝራት ፡ ነፍሱን ፡ ሳያውቅ ፡ ይባክናል ፤ ይቃትታል ፤ ይማስናል ።

ዘፍን ፡ አገባዶ ፡ ወደ ፡ አረምም ፡ በሚዛወርበት ፡ ጊዜ ፡ ተጋኑ ፡ (የጓፎው ፡ አት
ክልት) ፡ ሲደርስ ፡ ሰመሬታው ፡ (ጠበሉ) ሲያሼት ፡ የቀረው ፡ አዝመራም ፡ በቡቃያው ፡
መሬቱን ፡ ሲያለብስ ፡ ድንቹን ፡ እየጐረሰ ፡ ጐመኑን ፡ እየቸበሰ ፡ የገበሬ ፡ ረኃብ ፡ እንቅ
ልፍ ፡ ነው ፡ እያለ ፡ በተስፋ ፡ መደሰት ፡ ይጀምራል ።

የወልቁ ፡ የጭቃው ፡ የዚያ ፡ ያባይ ፡ መጡ ፡ ዝናም ፡ ወራት ፡ ክረምት ፡ አልፎ ፡
የጥጋብ ፡ ዋዜማ ፡ የዘመናት ፡ ንግሥት ፡ ጥቢ ፡ አበባ ፡ ተከናንባ ፡ ስትመጣማ ፤ የማሸላና ፡

ሐ) በኅሊና ፡ የማይገመት ፡ በአንደበት ፡ የማይቈጠር ፡ ሀብቷንም ፡ ትተን ፡
 ውበቷን ፡ የተመለከትነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፤ አእምሯችን ፡ ይፈዛል ፤ ልባችን ፡ ይገ
 ረማል ፤ ኅሊናችን ፡ ይደመማል ፤ ሐሳባችን ፡ ይዋልላል ፤ አንጐላችን ፡
 በአንክሮ ፡ ማዕበል ፡ ይሰጥማል ፤ ናላችን ፡ በማድነቅ ፡ ሞገድ ፡ ይታወካል ።
 ጠጉረ ፡ ዞማ ፡ እግር ፡ ባተ ፡ ክት ፡ ተረከዘ ፡ ደኅኔ ፡ ናት ። ቅንድቧ ፡ ባልቢን ፡
 የሚታጨድ ፡ የጋሸበ ፡ የጥጋት ፡ ጤፍ ፡ መስሎ ፡ ካጃ ፡ ዝርዝር ፡ ጋራ ፡ ይወዳ
 ደራል ። አለሎ ፡ የመሰለው ፡ ዐይኗ ፡ ያጥቢያ ፡ ኮከብን ፡ ያስንቃል ። ሽፋኝ
 ፍቷ ፡ ከደጋ ፡ ፈረስ ፡ ጭራ ፡ ጋራ ፡ ይለካካል ። ጉንጫ ፡ ውኃ ፡ የተመቸው ፡
 ብርቱካንና ፡ የቂላ ፡ ትርንጎ ፡ መስሎ ፡ ገና ፡ በሩቅ ፡ ሲያዩት ፡ ግመጦኝ ፡
 ግመጦኝ ፡ እያለ ፡ አልፎ ፡ ሃጁን ፡ ሁሉ ፡ ያስጐመጃል ። ተቀሠፈ ፡ ተጐረደ ፡
 የማይባለው ፡ አፍንጫዋ ፡ ጀግና ፡ ያዝላል ፤ ጐልማሳ ፡ ይገላል ፤ ማልዶ ፡ የፈ
 ነዳ፡ የጸደይ፡ ጽጌ፡ ረዳ፡ የመሰለው፡ ከንፈርዋ ፡ ጐበዙን ፡ ሁሉ፡ ያነጐልላል።
 ሐጫ ፡ በረዶ ፡ የመሰለው ፡ ጥርሷ ፡ በፈነዳው ፡ ጽጌ ፡ ረዳ፡ ከንፈርዋ ፡ መካከል ፡
 እንደ ፡ ክረምት ፡ ብልጭልጭታ ፡ ብልጭ ፡ ድርግም ፡ ሲል ፡ ደፋሩን ፡ ያዝላል ፤ ፈሪ
 ውን ፡ ይገላል ። አንገቷ ፡ ሞ ፡ ብርሌ፡ መስሎ ፡ እየታጠፈ ፡ የወጣ ፡ ነው ። ደረቷ ፡ ለዘመ
 ናዋ ፡ ቤት ፡ ይሆነኝ ፡ ብሎ ፡ የጠረቡት ፡ ይመስላል ። ጫንቃዋ ፡ ከባድ ፡ ትከሻዋ ፡ ግርማ፡
 ሞገሳም ፡ ነው ። ክናድዋ ፡ ላምባር ፡ ማዋያና ፡ ለሰዓት ፡ ማሰሪያ ፡ ብሎ ፡ ደንበኛ ፡ አናጢ፡
 ጀርጎ ፡ ጠርቦ ፡ ልጎ ፡ ያለሰለሰው ፡ ይመስል ፡ ማማሩ ፡ ለብቻው ፡ ነው ። እጅ ፡ ጣቷ ፡
 እጅ ፡ ሥራ ፡ የበዛበት ፡ አመልማሎ ፡ መስሎ ፡ እንደ ፡ መልካም ፡ ገበሬ ፡ ጅራፍ ፡ ዕጥፍ፡
 ዘርጋ ፡ ሲል ፡ በደንብ ፡ የተሠራውን ፡ የጉማሪ ፡ አለንጋ ፡ ያስንቃል ። የመንፈቅ ፡ ጐዳና ፡
 የሚወስድ ፡ የሚመስለው ፡ ሽንጥና ፡ ወገቧ ፡ ችቦ ፡ አይሞላም ። ወገበ ፡ ቀጭን ፡ ዳሌ ፡
 ገናና ፡ ናት ። በዛላ ፡ በውበት ፡ በደም ፡ ግባት ፡ በላህይ ፡ ይህ ፡ ጐደለሽ ፡ አትባልም ። በቀ
 ለምም ፡ በኩል ፡ ጠቂረች ፡ ጠየመች ፡ ነጣች ፡ ብጭጭ ፡ አለች ፡ ብለው ፡ የማያባጩት፡
 የቀይ ፡ ዳማ ፡ ናት ። ወፈረች ፡ ቀጠነች ፡ የማትባል ፡ ቅርፅ ፡ መልካም ፡ ደርባባ ፡ ናት ።
 ይህ ፡ ጐደላት ፡ ያ፡ ቀራት፤ እንዲህ፡ ብትሆን ፡ እንዲያ ፡ ባትሆን ፡ ባታጥር ፡ ባት
 ረዝም ፡ ባትጠቀር ፤ ባትነጣ፡ ብለው ፡ አመል ፡ ሊያወጡላት ፡ የማይቻለውን ፡ ደም ፡
 ግባቷንና ፡ ውበቷን ፡ በዐይን ፡ ዐይቶ ፡ ነው ፡ እንጂ ፡ በጽሕፈት ፡ ለመረዳትም ፡ ሆነ ፡
 ለማስረዳት ፡ አይቻልምና ፡ ስለ ፡ ባሕሪዋ ፡ ደግሞ ፡ ትንሽ ፡ እንናገር ።

(ከደራሲው ፡ ብዙ ፡ ማግባት ፡ ብዙ ፡ ጥፋት) ፤

ክፍል ፡ ፰ ።

መተርክና ፡ ገላጭ ።

ሁለቱን ፡ ዋና ፡ ዋና ፡ የድርሰት ፡ ዐይነቶች ፡ መተርክንና ፡ ገላጭን ፡ እየብቻቸው፡
 ካየን ፡ አሁን ፡ ደግሞ ፡ ባንድ ፡ ድርሰት ፡ ተዋሕደው ፡ ሲገቡ ፡ እንዴት ፡ እንደ ፡ ሆኑ ፡
 እንመልከት ።

ታሪኩን ፡ እየዘረዘረ ፡ ገልጦ ፡ የሚተርክ ፡ ድርሰት ፡ ገላጭና ፡ መተርክ ፡ ይባላል።
ምንም ፡ ላንባቢ ፡ ጣፋጭ ፡ ቢሆንም ፡ ሁለቱንም ፡ አንድነት ፡ ማጣመር ፡ ስላለበት ፡ ከያ
ንዳንዳቸው ፡ ይህ ፡ ይከብዳል ፤ ይህንም ፡ በሚከተሉት ፡ ሁለት ፡ ድርሰቶች ፡ እናሳያ
ለን ።

ሀ) ሽርሽር ፡ በምድረ ፡ ገነት ።

ጓደኛዬ ፡ አቶ ፡ ፍሥሐ ፡ በግብሩና ፡ እኔ ፡ በኖራ ፡ ፋፍሪካ ፡ ውስጥ ፡ በሒሳብ ፡
ክፍል ፡ አምስት ፡ ዓመት ፡ ሙሉ ፡ ስንሠራ ፡ አንድም ፡ ጊዜ ፡ ባለማረፋችን ፡ ድካም ፡
ስለ ፡ ተሰማን ፡ ባለፈው ፡ ሳምንት ፡ አንጐላችንን ፡ ልናድስ ፤ መንፈሳችንን ፡ ልናጽ
ናና ፤ ሰውነታችንን ፡ ልናዝናና ፡ ባጭሩ ፡ ለሽርሽር ፡ ምድረ ፡ ገነት ፡ ሂደን ፡ በደኅና ፡
ድርሰን ፡ መጣን ።

ረቡዕ ፡ ለት ፡ ከጧቱ ፡ በ፲፩ ፡ ሰዓት ፡ ተነሥተን ፡ በመኪናችን ፡ ስንገመግሥ
ውለን ፡ ማታ ፡ በምድረ ፡ ገነት ፡ ውስጥ ፡ ባሕረ ፡ ሕይወት ፡ ከሚባል ፡ ሐይቅ ፡ ደረስን።
ሀገሩ ፡ ቁላ ፡ ሰም ፡ በመሆኑ ፡ በሐይቁ ፡ ዙሪያ ፡ ያለው ፡ አታክልትና ፡ አዝርዕት ፡
አዳም ፡ ከገነት ፡ ከመውጣቱ ፡ በፊት ፡ የነበረበትን ፡ ሁኔታ ፡ ያስንቃል ። ታላላቁ ፡ ዛፍ ፡
ከሐይቁ ፡ ጋራ ፡ ተስማምቶ ፡ ነፋሻ ፡ አየር ፡ እያመጣ ፡ በአካባቢው ፡ ያለውን ፡ ፍጥረት ፡
ይመግባል ። በዙሪያው ፡ ያሉት ፡ ዝግባና ፡ ችብሃ ፡ ጃን ፡ ጥላቸውን ፡ ዘርግተው ፡
ድባባቸውን ፡ ደብበው ፡ የተጠጋቸውን ፡ ሁሉ ፡ ከፀሐይ ፡ ሐሩር ፡ ከዝናም ፡ መዓት ፡
ለማዳን ፡ ይጠባበቃሉ ። በተክሉና ፡ በዱሩ ፡ አጠገብ ፡ የሚገኘው ፡ ጨፌም ፡ ለምልሞ ፡
ተሽለምልሞ ፡ ሲታይ ፡ የሕንድን ፡ ስጋጃ ፡ ያስንቃል ። ዓሣው ፡ ትልልቅ ፡ ውኃው ፡
ጥሩ ፡ ነው ። እንደኛ ፡ ለሽርሽር ፡ ሂደው ፡ በሐይቁ ፡ ላይ ፡ የሚንሳፈሩት ፡ ዋናተኞች ፡
በሩቁ ፡ ሲያዩዋቸው ፡ በአየር ፡ የሚበሩ ፡ አዕዋፍ ፡ ይመስላሉ ።

ከሀገሯ ፡ ለምለምነትም ፡ ሌላ ፡ ሕዝቡ ፡ ሥራ ፡ ወዳድ ፡ በመሆኑ ፡ ርቦት ፡ የሚጨ
ማደድ ፡ በርዶት ፡ የሚንቀጠቀጥ ፡ ሰው ፡ የለም ፤ አይገኝም ። በሐይቁ ፡ ዙሪያ ፡
መንገደኛ ፡ እንደ ፡ ዐቅሙ ፡ የሚያርፍባቸው ፡ ብዙ ፡ ታላላቅ ፡ ሆቴሎች ፡ አሉ ፤
እኛም ፡ በሁለተኛ ፡ ደረጃ ፡ በሚገመት ፡ አንድ ፡ ትልቅ ፡ ሆቴል ፡ ውስጥ ፡ ዐርፈን
ዋና ፡ ስንዋኝ ፡ ጀልባ ፡ ተከራይተን ፡ ስንቀዝፍ ፡ ዓለማችን ፡ ስናይ ፡ ስንብተን ፡
ሙሉ ፡ ሰውነታችንን ፡ አድሰን ፡ የዕረፍት ፡ ጊዜያችን ፡ በማለቁ ፡ እያዘን ፡ ትላንት
ማታ ፡ ባራት ፡ ሰዓት ፡ ቤታችንን ፡ ገባን ። ደራሲው ።

ለ) እንዲያውም ፡ ይድነቃችሁ ፡ አለና ፡ ለራሱ ፡ እንኳ ፡ መብላቱን ፡ ትቶ ፡ ጠላት ፡
ቢነሣ ፤ ሀገር ፡ ቢወረር ፤ መጦሪያ ፡ ይሆነኛል ፤ እያለ ፡ ያጠራቅም ፡ ጀመረ ። ከዚ
ህም ፡ በላይ ፡ ሁለቱንም ፡ ባልና ፡ ሚስቱን ፡ ፍቅረ ፡ ንዋይ ፡ ስላገበራቸው ፡ ለእየማ
ላቸው ፡ ገንዘብ ፡ እየሰረቁ ፡ ከኃረቤት ፡ ያስቀምጡ ፡ ጀመር ። ሁለቱም ፡ በሥሥት
ሰንሰለት ፡ ታስረው ፡ ሲንገበገቡ ፡ በመካከለኛው ፡ ጊዜ ፡ ያስለመዱት ፡ ምግብ ፡
ቀረና ፡ በረኃብ ፡ የሞተ ፡ ሬሳ ፡ መስለው ፡ አጥንታቸው ፡ ገጠ ፡ ሲታይ ፡ ጀማታ

ቸው ፡ ደግሞ ፡ ይቈጠር ፡ ጀመር ። ከንቱ ፡ ነው ፤ ልብስ ፡ ባይለብሱ ፡ ኑሮ ፡ ለጤና ፡ ጥበቃ ፡ መማሪያ ፡ ዐፅም ፡ ሌላ ፡ አያስፈልግም ፡ ነበር ። ለምን ፡ አትበሉም ፡ ሲሏቸው ፡ ለዚህ ፡ ለሟች ፡ ለፈራሽ ፡ ለበስባሽ ፡ ሥጋ ፡ ምን ፡ አደክመን ፡ እያሉ ፡ ስሕተታቸውን ፡ ትሕርምት ፡ ለማልበስና ፡ ለማስመሰል ፡ ሲጣጣሩ ፡ ይሰማሉ ። ጭርሱንም ፡ ወይዘሮ ፡ መመገቢያ ፡ በዚያ ፡ ለስላሳ ፡ አንደበቷ ፡ አስፋፍታ ፡ ስታመጣው ፡ ይህ ፡ ዓለም ፡ በቃኝ ፡ ነቃኝ ፡ ተድላው ፡ ገላፊ ፡ ንብረቱ ፡ ጠፊ ፡ ነው ፡ ብሎ ፡ መንኖ ፡ አርባ ፡ ዓመት ፡ ገዳም ፡ ገብቶ ፡ የዘጋ ፡ መነኩሴ ፡ ትመስላለች ። (ገብረ ፡ መስቀል ፡ ፴፩)

መልመጃ ፡ ፴፬ ።

በሚከተሉት ፡ አርእስት ፡ በመተርክ ፡ ድርሰት ፡ ጻፍ ።

ሀ) ታሪኬ ።

ለ) በሕይወቴ ፡ ያጋጠመኝ ፡ አስደናቂ ነገር ።

ሐ) ከድኅነትነትነት ፡ ሚኒስቴር ፡ የሆነ ። መ) ዐፄ ፡ ቴዎድሮስ ።

ሠ) የዐድዋ ፡ ጦርነት ። ረ) አሮጌ ፡ ፈረስ ።

ሰ) ቀልጣፋ ፡ ሌባ ። ቀ) ረጅም ፡ ሽርሽር ።

በ) የኢጣልያን ፡ ወረራ ። ተ) አንድ ፡ አርበኛ ።

በሚከተሉት ፡ አርእስት ፡ ደግሞ ፡ ገላጭ ፡ ድርሰት ፡ ጻፍ ።

ኀ) የዝናም ፡ ጊዜ ፡ ለማኝ ። ነ) ለምለም ፡ ተራራ ።

ከ) ጭው ፡ ያለ ፡ ሜዳ ። ወ) የከተማ ፡ ኑሮ ።

ዐ) ጉርምስና ። ዘ) ሽምግልና ።

የ) ቤተ ፡ መጻሕፍት ። ደ) ሰፊ ፡ አደባባይ ።

ገ) የኳስ ፡ ሜዳ ።

የሚከተሉትን ፡ በገላጭና ፡ በመተርክ ፡ ጻፍ ።

ጠ) ሠርግ ። ፀ) ጸደይ ፡ (ጥበ.)

ጰ) መብረቃ ። ረ) ዐባይ ።

ጸ) ለምለም ፡ ሀገር ። ጥ) ገጠር ፡ በመከር ፡ ጊዜ ።

ክፍል ፡ ፱ ።

አ መ ዛ ዛ ኝ ።

ሁለት፣ ነገሮች ፡ በገሊና ፡ ተወዳድረውና ፡ ተመዛዝነው ፡ እንደ ፡ ጸሐፊው ፡ ግምት ፡ ሐሳብ ፡ የሚሰጥበት ፡ ዘዴ ፡ ማመዛዘን ፡ ይባላል ።

የግራ ፡ ቀኙንም ፡ ሕጻናት ፡ ምልአት ፡ አጉልቶ ፡ አብራርቶ ፡ አስፋፍቶ ፡ ሳይናገሩ ፡ ምረጥ ፡ ከተባልሁ ፡ አንዱን ፡ ብወስድ ፡ ምን ፡ አለብኝ ፡ ብሎ ፡ ከመኪናና ፡ ከቤት ፡

ምን ፡ ይሻልሃል ፡ የሚል ፡ ጥያቄ ፡ ቢቀርብ ፡ ዘሎ ፡ አንዱን ፡ መርጫለሁ ፡ ቢባል ፡ ሻማ ፡ እንጂ ፡ ድርሰት ፡ አይደለም ።

እንደዚህ ፡ ካለው ፡ ስሕተት ፡ ለመዳን ፡ ሐሳቡን ፡ እያገለገለው ፡ አናቅጹን ፡ እያወሳሰበ ፡ መሄድ ፡ ያስፈልጋል ።

ለምሳሌ ፡ የሻማ ፡ ምርጫ ።

ከቤትና ፡ ከመኪና ፡ ምን ፡ ይሻልሃል ፡

መኪና ፡ ባጭር ፡ ጊዜ ፡ ከፈለጉበት ፡ ቦታ ፡ ያደርሳል ፤ ወደ ፡ ታላቅ ፡ ሰው ፡ ቤትም ፡ በሄዱ ፡ ቅጥር ፡ እስከ ፡ ግቢው ፡ እየተንፈላሰሱ ፡ ሂዶ ፡ ጫማ ፡ ሳይቁሸሽ ፡ ከመኪና ፡ ወርዶ ፡ ወደ ፡ አዳራሽ ፡ መግባት ፡ ትልቅ ፡ ክብር ፡ ይሰጣል ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ በዓል ፡ ሲሆን ፡ እመይቴን ፡ ከጐን ፡ አስቀምጦ ፡ እየፈሰሱ ፡ ከከተማ ፡ ወጣ ፡ ብሎ ፡ ነፋስ ፡ ተቀብሎ ፡ አንጐልን ፡ አድሶ ፡ እየፈነጠዙ ፡ ዓለምን ፡ ለማየት ፡ ይረዳል ፤ ብሎም ፡ ቤት ፡ ይሻለኛል ።

የመጨረሻው ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ ከፊትኞቹ ፡ ጋራ ፡ ባለመያያዙና ፡ ስለ ፡ ቤትም ፡ ከመመረጡ ፡ በፊት ፡ የተነገረ ፡ ነገር ፡ ስለ ፡ ሌለ ፡ ተመዘዘነ ፡ ለማለት ፡ አይቻልም ።

ከመጨረሻው ፡ ላይ ፡ ይህ ፡ ነው ፡ ዝንባሌዬ ፡ ብሎ ፡ ደርሶ ፡ መብረቅ ፡ ሳይሆን ፡ የተመራጨን ፡ ብልጫ ፤ የወዳቂውን ፡ ሕጻን ፡ አጉልቶ ፡ ማሳየት ፡ ያስፈልጋል ።

ከመኪናና ፡ ከቤት ፡ ማንን ፡ ትመርጣለህ ፡ የሚል ፡ ጥያቄ ፡ ተሰጥቶ ፡ ቤት ፡ ተመራጭ ፡ ቢሆን ፤

ቢ ጋር ፤

፩ ፤ ሀ) የመኪና ፡ ጥቅም ፡ የመኪና ፡ ጉድለት ።

ለ) የቤት ፡ ጥቅም ።

መኪና ፡ ቢመረጥ ፤

፪ ፤ ሀ) የቤት ፡ ጥቅም ፡ የቤት ፡ ጉድለት ፤

ለ) የመኪና ፡ ጥቅም ።

ለ፩ኛ ፡ ቅጥር ፡ ምሳሌ ፤

ከመኪናና ፡ ከቤት ፡ የመምረጥ ፡ ዕድል ፡ ቢያጋጥመኝ ፡ ቤትን ፡ እመርጣለሁ ። ርግጥ ፡ ነው ፤ የመኪናም ፡ ብዙ ፡ ጥቅም ፡ እንዳለው ፡ አይካድም ። በማንኛቸውም ፡ ሰዓት ፡ ባጭር ፡ ጊዜ ፡ ከፈለጉት ፡ ቦታ ፡ አድርሶ ፡ ይመልሳል ። ባዲስ ፡ መኪና ፡ ሁኖ ፡ ከንደኛ ፡ ጋራ ፡ ያላንዳች ፡ ድካም ፡ መንፈሳሰስና ፡ ከታላቅ ፡ ሰው ፡ ቤት ፡ መሄድ ፡ ጊዜ ያዋ ፡ ክብር ፡ ይሰጣል ። ዕጮኛንም ፡ ሆነ ፡ ምሽትን ፡ ከጐን ፡ ሻጥ ፡ አድርጎ ፡ ከከተማ ፡ ወጣ ፡ ብሎ ፡ ንጹሕ ፡ አየር ፡ ተቀብሎ ፡ የማታ ፡ ማታ ፡ እየፈነደቁ ፡ መመለስም ፡ በጣም ፡ ያስደስታል ። ሽንጡን ፡ የበረሃ ፡ ዘንዶ ፡ አስመስሎ ፡ ባሚረ ፡ ጐማው ፡ እየተሸከረከረ ፡ መንገዱን ፡ ሲቀዳው ፡ ተንቦክ ፡ ተንቦክ ፡ በሚል ፡ የሀብታም ፡ ፍራሽ ፡ ከመሰለው ፡ ወንበሩ ፡ ላይ ፡ ቁጭ ፡ ብሎ ፡ መከዳውን ፡ ተደግፎ ፡ ሲንፈላሰሱ ፡ የሚሰጠው ፡ ተድላና ፡

ደስታ ፡ ጎማው ፡ ፈንድቶ ፡ ሲቆምና ፡ ከሞተሩ ፡ ውስጥ ፡ ትንሽ ፡ ነገር ፡ ጎድሎ ፡ ግፉኝ ፡
 ሲል ፡ ሁሉም ፡ ተረስቶ ፡ በዚያው ፡ ልክ ፡ ንዴትና ፡ ብስጭት ፡ ይሆናል ። በየዕለቱ ፡
 በንዚን ፡ በየሳምንቱ ፡ ዘይት ፡ ማጠቢያ ፡ መወልወያ ፡ ሲል ፡ ገንዘብ ፡ ይጨርሳል ።
 አደጋ ፡ ደርሶ ፡ ተጋጭቶ ፡ ተገልብጦማ! አሠሩኝ ፡ ባለጊዜ ፡ (ያውም ፡ ጌታው ፡ ባይሞት) ፡
 ከተገዛበት ፡ የበለጠ ፡ ስለሚጠይቅ ፡ የኪሣራውን ፡ ልክ ፡ ከደረሰበት ፡ በቀር ፡ ማንም ፡
 ሊረዳው ፡ ስለማይችል ፡ በጽሕፈትም ፡ ሆነ ፡ በቃል ፡ መለፍለፍ ፡ ጊዜና ፡ ወረቀት ፡
 መፍጅት ፡ ነው ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ ኑሮ ፡ ኑሮ ፡ ከሞት ፡ ዙሮ ፡ ዙሮ ፡ ከቤት ፡ እንዲሉ ፡
 ሲዞሩና ፡ ሲሽከረከሩ ፡ ውሎ ፡ ማደራያው ፡ ማረፊያው ፡ ቤት ፡ በመሆኑ ፡ ከመኪና ፡
 መሻሉ ፡ የተረጋገጠ ፡ ነው ።

ቤት ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ከተሠራ ፡ በቀላል ፡ ወጪ ፡ እየታደሰ ፡ ዕድሜ ፡ ልክ ፡ ይኖ
 ራል ። ሲገኝ ፡ ጮማ ፡ እየቈረጠ ፡ ጠጅ ፡ እየጠጠ ፡ ከወዳጅና ፡ ከዘመድ ፡ ጋራ ፡ በጫወ
 ቱበት ፡ ያከራል፤ ያስደስታል ። ሲታጣም ፡ ጥሬ ፡ ቈርጥም ፡ ጥሩ ፡ ውኃ ፡ ጠጥቶ ፡ በያድ
 ሩበትግመና ፡ ይከታል ። በገዛ ፡ ቤት ፡ በያሠርጉ ፡ ዘፈኑ ፡ ይደምቃል ፤ በያለቅሱ ፡ ያም
 ራል ። ወሩ ፡ ደረሰ ፡ አልደረሰም ፡ እያሉ ፡ እንደ ፡ ነፍሰ ፡ ጡር ፡ ከአከራይ ፡ ጋራ ፡ ቀን ፡
 መቅጠሩን ፡ ማረፍም ፡ ፍጹም ፡ ተደላ ፡ ነው ። ይህም ፡ ሁሉ ፡ ይቅርና ፡ ቤት ፡ የለሽ ፡
 ማዕርግ ፡ የለሽ ፡ እንደሚለው ፡ ያባቶቻችን ፡ ተረት ፡ በቤት ፡ ኪራይ ፡ ሲንከራተት ፡
 ተሰብሮ ፡ የሚያልቀው ፡ ዕቃ ፡ ቢገመት ፡ ይህ ፡ ወሰንህ ፡ አይባልም ።

ከዚህ ፡ ሁሉም ፡ በላይ ፡ ባለቤት ፡ ሲሞት ፡ ሬሳው ፡ ከሠራው ፡ ቤት ፡ ሲወጣ ፡
 በቋሚ ፡ ዘንድ ፡ የሚሰጠው ፡ ክብር ፡ ታላቅ ፡ ነው ።

ቤት ፡ እንደ፤ መኪና ፡ በንዚን ፡ አጠጡኝ ፡ ዘይት ፡ ስጡኝ ፡ አይልም ። ከግንብ ፡
 ተጋጭቶ ፡ በገደል ፡ ተገልብጦ ፡ ጌታውን ፡ አያከሥርም ።

ቤትን ፡ የምመርጥበት ፡ ምክንያት ፡ ከብዙ ፡ በጥቂቱ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የታተ
 ተው ፡ ነው ።

ጸሐፊው ፡ የዚህን ፡ ተቃራኒ ፡ ቢመርጥ ፡ እንደሚከተለው ፡ ሊጽፍ ፡
 ይችላል ።

ለ፪ኛው ፡ ቅጥር ፡ ምሳሌ ፤

ባለንበት ፡ ዘመንና ፡ ከተማ ፡ ቤትና ፡ መኪና ፡ እንደ ፡ ምግብና ፡ አየር ፡ አስፈ
 ላጊ ፡ ሁነዋል ። የጊዜው ፡ ወጣቶችም ፡ በፊት ፡ ቤት ፡ እንሥራ ፡ ወይንስ ፡ ተበድረን ፡
 ተለቅተን ፡ መኪና ፡ እንግዛ ፡ እያሉ ፡ በምርጫው ፡ ሲዋልሉ ፡ ይታያሉ ። ምን ፡ እናድ
 ርግ ፡ ምክር ፡ ስጡን ፡ ሲሉም ፡ ይሰማሉ ። እንደኔ ፡ ምክር ፡ ቢሆን ፡ ዘመናዊው ፡
 ወጣት ፡ በቅድሚያ ፡ መኪና ፡ ይግዛ ፡ ባይ ፡ ነኝ ፡ በመጀመሪያ ፡ ቤት ፡ እንጂ ፡ መኪና ፡
 አያስፈልግም ፡ የሚሉ ፡ ብዙ ፡ ሽማግሌዎችም ፡ አሉ ። ከብዙው ፡ በትንሹ ፡ ለማስታ
 ወስ ፡ ያህል ፡ የሚሰጡት ፡ ምክንያት ፡ የሚከተለውን ፡ የመሳሰለ ፡ ነው ፤ አንደኛ ፡ ቤት ፡
 ያለው ፡ ባለማዕርግ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ዕቃው ፡ ይበረክታል ፡ ግቢው ፡ ይታፈራል ፡ ጌትዮው ፡

ይከበራል ፡ አሽከር ፡ ገረድ ፡ ቢቀጥሩት ፡ ለብዙ ፡ ጊዜ ፡ ይኖራል ፡ ምሽት ፡ ቢያገቧት ፡
ልጆቿን ፡ በግቢዋ ፡ ከብክባ ፡ ይዛ ፡ ለምዳ ፡ ትኖራለች ፡ ሁለተኛ ፡ ሲቸገር ፡ የቤቱን ፡
ካርታ ፡ አሲዞ ፡ ገንዘብ ፡ ተበድሮ ፡ ችግርን ፡ በቀላሉ ፡ ለማሳለፍ ፡ ይረዳል ። ሦስተኛ ፡
በእየወሩ ፡ ለኪራይ ፡ ከማሰብ ፡ ድኖ ፡ ይህ ፡ ተሰበረ ፡ ያ ፡ ተሠነጠረ ፡ ከሚል ፡ አከራይ ፡
ጭቅጭቅ ፡ ዐርፎ ፡ በሠሩት ፡ ቤት ፡ ገመናን ፡ ከቶ ፡ መኖርም ፡ ትልቅ ፡ ጸጋ ፡ ነው ፡
ይላሉ ። ርግጥ ፡ ነው ፤ ይህ ፡ የተነገረው ፡ ሁሉ ፡ ሐሰት ፡ አይደለም ። ግን ፡ ባለቤት ፡ ክብ
ሩን ፡ ለመግለጥ ፡ ኑ ፡ ቤቱን ፡ እየልኝ ፡ ብሎ ፡ ወስዶ ፡ ካላሳየና ፡ ቢያንስ ፡ ሻሂና ፡ ብስ
ኩት ፡ ካልጋበዘ ፡ የቤቱን ፡ መኖር ፡ የሚያውቅለት ፡ የለም ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ ዛሬ ፡
ጊዜ ፡ ወርቅ ፡ በሆነበት ፡ ዘመን ፡ ቤት ፡ በፍጥነት ፡ ከፈለጉበት ፡ ቦታ ፡ አያደርስም ።

መኪና ፡ ግን ፡ ምንም ፡ የገንዘብ ፡ ኪሣራ ፡ ቢኖረውም ፡ ባገልግሎቱ ፡ ይከግል።
በዘመናችን ፡ ማንኛቸውም ፡ ተግባር ፡ ቅልጥፍና ፡ ስለሚፈልግ ፡ ባጭር ፡ ጊዜ ፡ ከፈለ
ጉበት ፡ ቦታ ፡ ደርሶ ፡ ጉዳይን ፡ ተኩሶ ፡ ለመመለስ ፡ መድኃኒት ፡ ነው ። ለሠርግና ፡ ለሰል
ፍም ፡ ዘመናዊ ፡ ሱፍን ፡ ደርግሞ ፡ ቁንጥ ፡ በበላ ፡ ሸሚዝ ፡ ክራባትን ፡ አስሮ ፡ በመጨ
ረሻው ፡ ወጥ ፡ መኪና ፡ ሲንፈላስሱ ፡ መዋል ፡ ታላቅ ፡ ተድላ ፡ ነው ። እሑድ ፡ ቅዳሜ ፡
ሲመጣማ ! የሚወዷትን ፡ ከገቡን ፡ ሻጥ ፡ አድርጎ ፡ ከከተማ ፡ ወጣ ፡ ብሎ ፡ የገጠርን ፡
ንጹሕ ፡ አየር ፡ መቀበል ፡ በቁመና ፡ ገነት ፡ መግባት ፡ ነው ።

ከዚህ ፡ ሁሉ ፡ አገልግሎቱም ፡ በላይ ፡ አንዲት ፡ ቈንጅ ፡ ባል ፡ ሲመጣላት ፡ ከባ
ሕሪና ፡ ከደመወዝ ፡ ከርስት ፡ ከቤት ፡ አስቀድማ ፡ የምትጠይቀው ፡ መኪና ፡ አለው ፡
ወይን ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡ ወይዛዝርቱ ፡ ከሁሉም ፡ ቅድሚያ ፡ ሰጥተውታል ።

በአገልግሎትም ፡ በኩል ፡ ቤት ፡ ተከራይቶ ፡ ለመኖር ፡ ሲቻል ፡ በማመላለሻና ፡
በመገናኛ ፡ በኩል ፡ ያለው ፡ ወጪና ፡ የሚጠፋው ፡ ጊዜ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ በመሆኑ ፡ መኪ
ናን ፡ እመርጣለሁ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተጻፉት ፡ ድርሰቶች ፡ አንዱን ፡ ለመምረጥ ፡ ስንት ፡ ስንት ፡
ነጥብ ፡ እንደ ፡ ተሰጠ ፡ ተማሪው ፡ መላልሶ ፡ አንቦ ፡ ማስተዋል ፡ አለበት ።

ባንደኛው ፡ ድርሰት ፡ ቤት ፡ መመረጡን ፡ በመጀመሪያው ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡
ነግሮ ፡ የመኪናን ፡ ጥቅም ፡ ሳይክድ ፡ አገልግሎቱን ፡ አብራርቶ ፡ አስረድቶ ፡ ጉድለቱን ፡
ደግሞ ፡ ተንትኖ ፡ ካሳየ ፡ በኋላ ፡ የቤትን ፡ ብልጫ ፡ በሰፊው ፡ ገልጦ ፡ ተመራጭ ፡ መሆ
ኑን ፡ ያስታውቃል ። ሁለተኛውም ፡ በሦስተኛው ፡ ዐረፍተ ፡ ነገር ፡ መኪና ፡ መመረ
ጡን ፡ አስረድቶ ፡ ለግራ ፡ ቀኙም ፡ ያለውን ፡ አስተያየት ፡ ያላንዳች ፡ አድልዎ ፡ ገልጾ ፡
ሲያበቃ ፡ የመረጠበትን ፡ ምክንያት ፡ ይናገራል ።

መልመጃ ፡ ፴፭ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተሰጠው ፡ ሕግና ፡ አስረጅ ፡ መሠረት ፡ በሚከተሉት ፡ አርእ
ስት ፡ ድርሰት ፡ ጻፍ ።

- ሀ) በቅሎ ፡ ወይስ ፡ ረረስ ፡ ትመርጣለህ ፡
 ለ) ተክረምትና ፡ ተበጋ ፡
 ሐ) ከእናትና ፡ ከአባት ፡
 መ) ጤና ፡ ወይስ ፡ ገንዘብ ፡ ይኑርህ ፡
 ሠ) ተጉልበታምና ፡ ተምላሳም ፡ ማን ፡ ያሸንፋል ፡
 ረ) ከዕውቀትና ፡ ከሀብት ፡ ማን ፡ ያስከብራል ፡

ክፍል ፡ ፲ ።

ጥቅምና ፡ ጉዳት ።

ጥቅምና ፡ ጉዳትን ፡ የሚያመዘገብን ፡ ድርሰት፡ ሲመጣም ፡ በጋሩ፡ ከዚህ፡ በፊት፡ እንዳየነው ፡ ሲሆን ፡ ግራ ፡ ቀኙንም ፡ በሙሉ ፡ ዘርዝሮ ፡ ጥቅሙ ፡ ወይንም ፡ ጉድለቱ ፡ የሚል ፡ ሐሳብ ፡ ሲኖር ፡ በመጨረሻ ፡ ማምጣት ፡ ነው ።

አስረጅ ፡ አርእስት ፤ የብልጽግና ፡ ጉዳትና ፡ ጥቅም ።

፩ኛ ፤ የብልጽግና ፡ ጉዳት ።

ባለጸጋው ፡ የአእምሮ ፡ ሕፃንና ፡ ቂል ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በገዛ ፡ ሀብቱ ፡ ራሱን ፡ ያጠፋል ። ገንዘብ ፡ ታለ ፡ በሰማይ ፡ መንገድ ፡ አለ ፡ እያለ ፡ ካያት ፡ ሁሉ ፡ ጋራ ፡ ሲጨፍር ፡ የአባለ ፡ ዘር ፡ በሽታና ፡ በእስትንፋስ ፡ የሚተላለፉ ፡ ደጃያት ፡ ቀፎ ፡ ይሆናል ።

ለጊዜ ፡ ማሳለፊያ ፡ ላንጐል ፡ ማደሻ ፡ እያለ ፡ የሚምገው ፡ መጠጥም ፡ ከጊዜ ፡ ብዛት ፡ ሰውነቱን ፡ መርዞ ፡ ሆኖ ፡ ዕቃውን ፡ በጣጥሶ ፡ ያበላሸዋል ። መጥኖ ፡ እንዳይበላ ፡ ያየውንን ፡ ሁሉ ፡ ይህ ፡ ከሚቀርብኝስ ፡ ልተርተር ፡ እያለ ፡ ሲሞጥር ፡ የሰውነቱ ፡ ቅርፅ ፡ ይጠፋና ፡ ያላዋቂ ፡ ሙቀጫ ፡ መስሎ ፡ እንደሚለፋ ፡ ቀርበንታ ፡ ተወጥሮ ፡ አምሳ ፡ ሜትር ፡ የሄደ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በቀትር ፡ የሮጠ ፡ ውሻ ፡ ይመስል ፡ እያለከለከ ፡ ላቡን ፡ ሲጠርግ ፡ ይውላል ።

ከዚህ ፡ ሁሉም ፡ በላይ ፡ በገንዘቡ ፡ አሠርቶ ፡ ሀገር ፡ በማልማት ፡ ሠራተኛ ፡ በማ በረታታት ፡ ትንሽ ፡ ሰጥቶ ፡ በመወደድ ፡ ፈንታ ፡ በሀብቱ ፡ ተመክቶ ፡ ግፍና ፡ ወንጀል ፡ ሠርቶ ፡ ባይሞትም ፡ ታስሮ ፡ ይማቅቃል ። ይህም ፡ ባይሆን ፡ ብዕል ፡ ካለኝ ፡ ለምን ፡ ልሥራ ፡ ብሎ ፡ ከምኝታው ፡ ላይ ፡ ተፈንድሶ ፡ ሲውጥ ፡ ስለሚውል ፡ የሰው ፡ አካል ፡ የተሠራው ፡ ለሥራ ፡ ለተግባር ፡ በመሆኑ ፡ በሥራ ፡ ምክንያት ፡ ከሚገኘው ፡ እንቅስቃሴ ፡ ሲለይ ፡ እንደ ፡ ብረት ፡ ይዝግና ፡ ሰውነቱ ፡ ሁሉ ፡ ታስሮ ፡ ያለ ፡ ጊዜው ፡ አርጅቶ ፡ የሕመም ፡ ማላገጫ ፡ ይሆናል ።

፪ኛ ፡ የብልጽግና ፡ ጥቅም ።

ማንኛቸው ፡ ጉዳይ ፡ የሚፈጸመው ፡ በገንዘብ ፡ ነው ። ገንዘብን ፡ ብልህ ፡ ሲያገኘው ፡ ብዙ ፡ ግዳጅ ፡ ይፈጽማል ፤ ልዩ ፡ ልዩ ፡ ተግባር ፡ ያከናውናል ። በታሰሩ ፡ ያስፈታል ፤ በሞቱ ፡ ያጸድቃል ፤ በሰው ፡ ዘንድ ፡ ያስከብራል ፤ በዘመድ ፡ ጋ ፡ ያስወድዳል ፤ ብዙ ፡ ወዳጅ ፡ ያፈራል ።

ባለጸጋው ፡ ዐዋቂ ፡ የሆነ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በሕግ ፡ በወግ ፡ ጥሩ ፡ ሚስት ፡ አግብቶ ፡ ጤነኛ ፡ ልጆች ፡ ወልዶ ፡ ሠርቶ ፡ ቀጥቶ ፡ ከደኅና ፡ ትምህርት ፡ ቤት ፡ አስገብቶ ፡ ጥሩ ፡ ዕውቀት ፡ አስጥቶ ፡ ራሳቸውንና ፡ ወገናቸውን ፡ የሚረዱ ፡ ሀገራቸውን ፡ (ሚጠቅሙ ፡ አድርጎ ፡ ያሳድጋቸዋል ። ለራሱም ፡ በመጠኑ ተመግቦ ፡ ጤናውን ፡ ጠብቆ ፡ ይኖራል ።

ከዚህም ፡ በላይ ፡ በሀብቱ ሰቅ ፡ ከፍቶ ፡ በነግድ ፡ እርሻ፡በያርስ ፡ በያሳርስ ፡ ፋፍሪካ ፡ አቋቁሞ ፡ ብዙ ፡ መዋተኛ ፡ ቀጥሮ ፡ ወገኑን ፡ በረዳ ፡ ንብረቱን ፡ በያስፋፋ ፡ ሀገሩን ፡ በያለማ ፡ ወረቱ ፡ ይበዛል ፤ ጥሪቱ ፡ ይዳብራል ፤ ሀብት ፡ እምቧ ፡ ብሎ ፡ ይገባለታል ፤ ወዳጅ ፡ ዘመድ ፡ ይወደዋል ፤ ሠራተኛ ፡ ያፈቅረዋል ፤ ሽማግሌ ፡ ይመርቀዋል ። ሲሞትም ፡ ከንብረቱ ፡ ትንሽ ፡ ቀንሶ ፡ ለበጎ ፡ አድራጎት ፡ ሰጥቶ ፡ የሞተ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ዘለዓለም ፡ ስሙ ፡ ሲነሣ ፡ ደግነቱ ፡ ሲወሣ ፡ ይኖራል ።

አጠቃላይ ፡ ስለዚህ ፡ ባንድ ፡ ቃል ፡ እንደኔ ፡ ሐሳብ ፡ የገንዘብ ፡ ጥቅም ፡ ከጉድለቱ ፡ በጣም ፡ ይሻላል ።

መል መጽ፡ ፴፮ ።

ሀ) ካገር ፡ ቤት ፡ የማደግን ፡ ጉድለትና ፡ ጥቅም ፡ ጻፍ ።

ለ) የከተማ ፡ ኑሮ ፡ ጉድለትና ፡ ጥቅም ።

ሐ) የዝናም ፡ ጉድለትና ፡ ጥቅም ።

መ) የፍርድ ፡ ቤት ፡ ጥቅምና ፡ ጉድለት ።

ሠ) የሥልጣኔ ፡ ጥፋትና ፡ ልማት ።

ወጥነት ።

ከዚህ ፡ በፊት ፡ እንደ ፡ ተናገርነው ፡ ወጥነት ፡ ከዚህም ፡ በጣም ፡ አስፈላጊ ፡ ነው ። ለምሳሌ ፡ የድኅነትን ፡ ጉድለትና ፡ ጥቅም ፡ ጻፉ ፡ በባል ፡ በልዩ ፡ ልዩ ፡ መንገድ ፡ ሊሠራ ፡ ይቻላል ።

ሀ) በራሱ ፡ በድኃው ፡ ተገብቶ ።

ለ) ከጎረቤት ፡ ባለ ፡ ሀብታም ፡ ተገብቶ ።

ሐ) በድኃው ፡ ልጅ ፡ ተገብቶ ፡ ወዘተ ።

ተረኛ ፡ (ማመዛዘን) ።

ከሁለቱ ፡ አንዱ ፡ ይበልጣል ፡ ሳይባል ፡ እንዲያው ፡ በማነጻጸር ፡ የተጻፉ ፡ እንደ
ሆን ፡ ተረኛ ፡ ማመዛዘን ፡ ይባላል ።

አስረጅ ፤ አርእስት ፤ ስንዴና ፡ የሰው ፡ ሕይወት ።

በዚህ ፡ እያንዳንዱን ፡ የሰው ፡ ዕድሜ ፡ ክፍል ፡ ከስንዴ ፡ አስተዳደግ ፡ ጋራ ፡
በማወዳደር ፡ ሐተታውን ፡ አብራርቶ ፡ ያሳያል ። አንድ ፡ ጊዜ ፡ የተነገረ ፡ ቃል ፡ እንዳ
ይደገም ፡ መጠንቀቅ ፡ ለድርሰቱ ፡ ውበት ፡ ይሰጣል ።

ቢ ጋር ፤

ሀ) ዕንስ ፡ ዘር ፤

ለ) ልደት ፡ ቡቃያ ፤

ሐ) ወጣትነት ፡ ዝርዝር ፤

መ) ጉልምስና ፡ እጅት ፤

ሠ) ሽምግልና ፡ ጎብጥ ።

ሰው ፡ ደሙ ፡ ረግቶ ፡ በሽልነት ፡ በእናቱ ፡ ማሕፀን ፡ ተፀንሶ ፤ ዘጠኝ ፡ ወር ፡
ከቁየ ፡ በኋላ ፡ አራስ ፡ ጨቅላ ፡ ሁኖ ፡ ይወለዳል ። የስንዴም ፡ ዘር ፡ ልክ ፡ እንደዚሁ ፡
ትጉህ ፡ ገበሬ ፡ አንቀርቅቦ ፡ ባረሰው ፡ ማሳ ፡ ተዘርቶ ፡ አንድ ፡ ሳምንት ፡ ካሳለፈ ፡ በኋላ ፡
ገና ፡ ለጋው ፡ ቡቃያ ፡ አጎምጉሞ ፡ አፈሩን ፡ እየፈነቀለ ፡ ብቅ ፡ ይላል ። ልጅ ፡ መጀመ
ሪያ ፡ ቀስ ፡ እያለ ፡ እንደሚያድግ ፡ ስንዴም ፡ ጎርፍ ፡ ሲበላው ፡ ዝናም ፡ ሲመታው ፡ የነ
ገለ ፡ እየመሰለ ፡ ይወጣል ። ሰው ፡ የሕፃንነትና ፡ የጎብልነት ፡ ጊዜውን ፡ አልፎ ፡ ጎብዝ
ናውን ፡ ሲጀምር ፡ ሰውነቱ ፡ ይዳብራል ፤ ጡንቻው ፡ ይደነድናል ፤ አጥንቱ ፡ ይሰፋል ፤
ላህዩ ፡ ያምራል ፤ ጎርምስና ፡ ይይዘውና ፡ ጠባዩ ፡ ይለወጣል ፤ ቡግር ፡ ያወጣል ። ከዚ
ህም ፡ በኋላ ፡ ወደ ፡ ጉልምስናው ፡ ዘመን ፡ ይገባና ፡ ግርማው ፡ ያስፈራል ፤ አያናው ፡
ይከብዳል ፤ ምራቁን ፡ የዋጠ ፤ መካከለኛ ፡ ሰውም ፡ ሲሆን ፡ ቤት ፡ ሠርቶ ፡ ልጅ ፡
ወልዶ ፡ ድሮ ፡ ኹሎ ፡ የተጣላ ፡ ሲያስታርቅ ፡ የታመመ ፡ ሲጠይቅ ፡ ባንድ ፡ ቃል ፡ የሽምግ
ልና ፡ ሥራ ፡ ሲሠራ ፡ ሲታይ ፡ በበታዥቹ ፡ ይወደዳል ፤ በእኩዮቹም ፡ ይከበራል ።

ስንዴም ፡ በዚሁ ፡ ሁኔታ ፡ የቡቃያነት ፡ ጊዜውን ፡ አሳልፎ ፡ ከመዘርዘሩ ፡
በፊት፡ገና ፡ በሽብሉ ፡ ቅልጥሙ ፡ ወፍሮ ፡ ቅጠሉ ፡ ለምልሞ ፡ ሲያዩት ፡ ደርሶ ፡ ባየሁት ፡
የሚል ፡ ምኞትን ፡ ያሳድራል ። ለግቶም ፡ ሽብሉ ፡ ያፈተልክና ፡ ምርቅ ፡ ያወጣል ።
ዛላውን ፡ የጉማሪ ፡ አለንጋ ፡ አስመስሎ ፡ ምርቁን ፡ እንደ ፡ ደጋ ፡ ፈረስ ፡ በትኖ ፡
ሲታይ ፡ ጎፈር ፡ የለበሰ ፡ ጀግና ፡ ይመስላል ። ባጅተማ ፡ ጊዜ ፡ ብቻውን ፡ እንደ ፡ ጠባ
ጥቦት ፡ ፈጠ ፡ አልፎ ፡ ሂደጁን ፡ ሁሉ ፡ ያስጎመጃል ። በጎብጡም ፡ ወራት ፡ ኹራት ፡
የነፋው ፡ ጎረምሳ ፡ ይመስል ፤ ተከፍኖ ፡ ሲታይ ፡ ጌታውን ፡ ያከራል ፤ ያየውን ፡
ያስደስታል ።

መልመጃ ፡ ፴፯ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተሰጠህ ፡ ምሳሌ ፡ መሠረት ፡ በሚከተሉት ፡ አርእስት ፡
በተራ ፡ ማመዛዘን ፡ ድርሰት ፡ ጻፍ ።

ሀ) አንድ : ሕዝብና : አድዮ ::

ለ) ደንጊያና : ክፋት ::

ሐ) ሰውና : ወንዝ ::

መ) አምላክና : ንጉሥ ::

ሠ) አዳኝና : አንበሳ ::

ክፍል : ፲፩ ::

፬ : ምሳሌያዊ : ድርሰት ::

አርእስቱን : በምሳሌ : የሚጀምር : ድርሰት : ምሳሌያዊ : ይባላል :: በፈተና : ጊዜ : ተማሪዎች : በደንብ : ልምምድ : ካላደረጉ : በቀር : በምሳሌያዊና : በረቂቅ : ድርሰት፤ ባይጽፉ : ይሻላል :: ምክንያቱም : ከዚህ : በፊት : ባየናቸው : (በመተረክ : በገላጭ : ባመዛዛኝ) : የሚነገረው : ግዙፍና : እውነተኛ : ነገር : ሲሆን : በቀሩት : በሁለቱ ግን : የሚነገረው : ምግባራዊ : ረቂቅ : ሐሳብ : ስለ : ሆነ : ነው :: በእነዚህ : በሁለቱ ግን : ደንበኛ : ደራሲም : እንኳ፡በሆን : ተጠንቅቆ፡ካልሠራ፡ድርሰቱ : ግልብ፡ይሆናል ::

ምሳሌ : ብዙ : ከመናገርና : ከመጽሐፍ : የሚያደን : አጭር : የምግባራዊ : ሐሳብ : መግለጫ : ነው :: (የአማርኛ : ግጥምና : ቅኔ : ማስተማሪያ : ገጽ : ፵፰ :) ከምሳሌያት : ባንዱ : ለመጽሐፍ : በፈለግ : ምክሩ : ምን : እንደ : ሆነና : እንዴት : እንደሚጠቅም : አስረጅ : እየሰጡ : ተንትኖ : ማስረዳት : ያስፈልጋል ::

ለዚህ : ድርሰት : ቀላሉ : መንገድ : እንደሚከተለው : ማድረግ : ነው ::

ቢጋር : ፲ :

፩ ምሳሌው : ትርጉም : (ቢያስፈልግ) ::

፪ ጥሩ : አስረጅ ::

፫ ከፊተኛው : የሚቀጥል : ደጋፊ : አስረጅ ::

፬ ከምሳሌው : የሚገኘው : ትምህርት ::

አስረጅ :: አርእስት : ወድቆ : ቢነሡ : በእጅ : ደኽይቶ : ቢከብሩ : በልጅ ::

፩ ትርጉም :: ማንኛቸውም : ሰው : አዳልጦት : የወደቀ : እንደ : ሆነ : በግራ :

እጁ : ተደግፎ : በቀኙ : ምርኳዝ : ወይም : ዕንጨት : ይዞ : ይነሣል ::

እንደዚሁም : ሁሉ : ቢደኽይ : በልጁ : ርዳታ : ተመልሶ : ይከብራል ::

፪ አስረጅ :: በከተማ : የሚኖር : ሰው : በወጣትነቱ : ብቻውን : ያገኛትን : ደመወዝ :

ለራሱ : እያደረገ : በወንድላጤነት : ተንቀባሮ : ከሚኖርበት : ትዳርና : ዘር :

ያምረውና : ምሽት : አግብቶ : ብዙ : ልጆች : ይወልዳል :: በዚህ : ጊዜ : ለቤቱ :

ማስተዳደሪያ : ለልጆች : ማሳደጊያና : ማስተማሪያ : ሲያደርገው : ደመወዙ : አልበቃው :

ይልና : ብዙ : ሥቃይ : እየተቀበለ : ችግሩን : ታግሦ : ድኅነቱን : ችሎ :

ሲኖር : ልጆቹ : ያድጉና : ደረሰሁ : ልጅ : ፈላሁ : ጠጅ : ብለው : ከእየመሥሪያ :

ቤቱ ፡ ተቀጥረው ፡ በእየጊዜው ፡ ሲረዱት ፡ ችግሩ ፡ ያልፋል ፤ መከራው ፡ ይወገዳል ።
 ፫ ደጋፊ ፡ አስረጅ ። ገበሬ ፡ በልጆቹ ፡ ሕፃንነት ፡ ጊዜ ፡ ከእርሻው ፡ ካጨዳው ፡
 ታዝመራው ፡ ተከብቱ ፡ ሲል ፡ ሲቃትት ፡ ይኖራል ። ከዚህም ፡ በላይ ፡ ጉመድ ፡
 ወይም ፡ ጐርድብታ ፡ መጥቶ ፡ ላሙን ፡ የጨረሰበትማ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ የሚያደርገው ፡
 ቅጥ ፡ አምባሩ ፡ ጠፍቶት ፡ ሲጨነቅ ፡ ልጆቹ ፡ ይደርሱና ፡ በእየፊናው ፡ ተበትነው ፡
 አንደኛው ፡ አራሽ ፡ ሁለተኛው ፡ ቀፎ ፡ ሰቃይ ፡ ሦስተኛው ፡ እረኛ ፡ አራተኛው ፡
 ገበኛ ፡ ሁነው ፡ ሥራውን ፡ ሲያጣድፉት ፡ ችግር ፡ ልክ ፡ በሁለት ፡ ዓመት ፡ ከቤቱ ፡
 እልም ፡ ውድምብሎ ፡ ይጠፋል ።

4 ፤ ምሳሌው ፡ የሚሰጠው ፡ ትምህርት፤

ሲወድቁ ፡ ለመነሣት ፡ እጅ ፡ እንደሚያስፈልግ ፡ ደኽይቶ ፡ ለመበልጸግ ፡ ሽምግሎ ፡
 ለመታፈር ፡ አርጅቶ ፡ በደንብ ፡ ለመጦር ፡ የተፈተነው ፡ መድኅኒት ፡ ልጅ ፡ ስለ ፡ ሆነ ፡
 ዘር ፡ መተካትና ፡ ተጠንቅቆ ፡ ማሳደግ ፡ ያስፈልጋል ።

ሁለተኛ ፡ ምሳሌ ።

ከዚህ ፡ በታች ፡ በተጻፈው ፡ ምሳሌ ፡ ያሉትን ፡ አራቱንም ፡ ክፍል ፡ እየለየህ ፡
 ተናገር ።

አርእስት ፤ ከቅርብ ፡ ያልመለሰ ፡ እረኛ ፡ ሲጮጥ ፡ ይውላል ።

አንድ ፡ እረኛ ፡ ኳስ ፡ እያነጠረ ፡ የሚጠብቀውን ፡ መንጋ ፡ በቅርቡ ፡ ያልመለሰ ፡
 እንደ ፡ ሆነ ፡ ከራቀ ፡ ወዲያ ፡ ለመመለስ ፡ ሲጮጥ ፡ ይውላል ። እንደዚሁም ፡ ልጅንና ፡
 ስልቻን ፡ በርጥቡ ፡ ማሸት ፡ እንዲሉ ፡ ሕፃን ፡ በልጅነቱ ፡ ትንሽ ፡ ሲያጠፋ ፡ ተቈንጥጦ
 ታልተመከረ ፡ ብልግናው ፡ ከጸደቀበት ፡ ትዕቢት ፡ ካደረበት ፡ ጉርምስና ፡ ከነፋው ፡
 በኋላ ፡ ልቅጣህ ፡ ቢሉት ፡ መልሼ ፡ ላጠናፍር ፡ ስለሚል ፡ በጣም ፡ አስቸጋሪ ፡ ነው ።

ይህ ፡ ምሳሌ ፡ ለሌላም ፡ ለብዙ ፡ ነገር ፡ ይጠቀሳል ። ልብስ ፡ ሲቀደድ ፡ ቶሎ ፡
 ብሎ ፡ ካልሰፉት ፡ ሰውነት ፡ ሲቈስል ፡ ሲታመም ፡ በፍጥነት ፡ ካላሳከሙት ፡ ነገር ፡
 ሲነሣ ፡ ባጭሩ ፡ ካልተውት ፡ እየሰፋ ፡ እየባሰ ፡ እየገነነ ፡ ይሄዳል ።

ማንኛቸውንም ፡ ነገር ፡ በትንሹ ፡ ከመጀመሪያው ፡ ገና ፡ ሳይብስ ፡ ቢመልሱት ፡
 ከብዙ ፡ ድካም ፡ ያድናል ።

መልመጃ ፡ ፴፰ ።

ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተሰጠው ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በሚከተሉት ፡ ምሳሌያት ፡ ድርሰት ፡
 ጻፍ ።

፩ ያለበስ ፡ ግንድ ፡ ያልበላ ፡ ሙት ፡ ነው ።

፪ ልጅ ፡ ደረስ ፡ ቤት ፡ ፈረስ ።

፫ ባፍ ፡ ይጠፉ ፡ በለፈለፉ ።

፬ ያልገደለ : ዘማች : ያልወለደ : አማች ።

፭ ሁለት : እግር : አለኝ : ብሎ : ሁለት : ዛፍ : አይወጣም ።

፮ ባንድ : ራስ : ሁለት : ምላስ ።

፯ በራት : ዋዛ : ምሳ : ይመስል ።

የሚከተሉትን : ምሳሌያት : በቃል : ምሳሌ : እየሰጠህ : ሥራ ።

፰ በእግሩ : የመጣ : በእግሩ : ይሄዳል ።

፱ አህያም : የለኝ : ከጅብ : አልጣላ ።

፲ ታዳጊ : ያላት : በግ : ላቷን : ከውጭ : ታሳድራለች ።

፲፩ እናቷን : ያመነች : ልጅ : ሲበላ : ወንዝ : ትወርዳለች ።

፲፪ ተድራ : ብትመለስ : የውኃ : መንገድ : ጠፋት ።

፲፫ ለፋሲካ : የተዳረች : ሁልጊዜ : ፋሲካ : ይመስላታል ።

፲፬ እኔ : ከሞትሁ : ሠርዶ : አይብቀል ።

፲፭ ሴት : በዛ : ጐመን : ጠነዛ ።

፲፮ ብዙ : ቋሚ : ብዙ : ቋሚ ።

፲፯ ከመረቁ : አውጡልኝ : ከሥጋው : ግን : ጸመኛ : ነኝ ።

ክፍል : ፲፪ ።

፩ : ረቂቅ ።

በዐይን : ሳይታይ : በእጅ : ሳይጨበጥ : በአንጐል : ብቻ : ሲወጣ : ሲወርድ ።
የሚኖርን : ነገር : በጽሑፍ : ስለገጠ : የሚያስረዱበት : ዘዴ : ረቂቅ : ድርሰት : ይባላል ።
ለዚህም : ምሳሌ : እምነትን : ታማኝነትን : ተንኮልን : ሰዓት : ማክበርን : ስን
ፍናን : ትጋትን : የመሳሰሉ : ናቸው ።

ተማሪው : ሐሳብ : እንዲያገኝ : የሚከተሉትን : የመሳሰሉ : ጥያቄዎች : ራሱን :
መጠየቅ : አለበት ። ይህ : ነገር : ለምን : ይጠቅማል : ቢቀርስ : ምን : ያጐዳል : ያለሱ :
ዓለም : ምን : ይመስላል : ታማኝነት : ወይም : ኅሊና : ራሱ : ምንድር : ነው : እኔስ :
ለአንባቢና : ለሰሚ : እንዴት : አድርጌ : ባቀርበው : ነው : ቶሎ : የሚገባው : ወዘተ . ።

የረቂቅ : ድርሰት : አርእስት : በመግቢያው : ሊወሰንም : ሳይወሰንም : ይቻ
ላል ። ከሁለቱም : ባንዱ : መጀመር : የድርሰት : ጸሐፊው : ፈንታ : ነው ።

ሁሉንም : በሚከተሉት : ምሳሌያት : እናሳያለን ።

፩ : ኅሊና ።

የሰው : ልጅ : በሠራው : ሥራ : ደግሞ : እንደሆነ : የሚደሰትበት : ክፉም : እን
ደሆነ : የሚወቀስበት : የእውነተኛ : ስሜት : ጋን : የሐቀኛ : ፍርድ : ሚዛን : ኅሊና : ነው ።

ባለገሊናው ፡ ተማሪ ፡ እንደሆነ ፡ ትምህርቱን፡አጥንቶ ፤ መልመጃውን ፡ ሠርቶ ፤ በመጠኑ፡በሰውነት ፡ ማጠንከሪያ ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ አካላቱን ፡ አዋዝቶ ፤ ወላጆቹ ፡ ያዘዙትን ፡ አከናውኖ ፡ ማታ ፡ ሲተኛ ፡ አበጀህ ! ዛሬ ፡ ጥሩ ፡ ሠራህ ! እናት ፡ አባትህ ፡ መረቁህ ፡ ነገም ፡ ሥራህን ፡ ዐይቶ ፡ መምህርህ ፡ ያመሰግንሃል ፡ የሚል ፡ ስሜት ፡ የሚያሰማ ፡ ገሊና ፡ ነው ።

ቀን ፡ በማስተማር፡ሌሊት ፡ በማረምና ፡ በማዘጋጀት ፡ ሲቃትት ፡ የኖረን ፡ መምህርም ፡ ተማሪዎቹ ፡ እንደ ፡ ደከሙ ፡ ከሮተው ፡ ፈተናቸውን ፡ ሲያልፉ ፡ የአእምሮ ፡ ትፍሥሕት ፡ የልቡና ፡ ሐሢት ፡ የሚሰጠው ፡ ይኸው ፡ ገሊና ፡ ነው ።

ሎሌና ፡ ገረድም ፡ ቢሆኑ ፡ የተቀጠሩበትን ፡ ተግባር ፡ ያላንዳች ፡ ጉድለት ፡ ሸክፈው ፡ ሲያርፉ ፡ ለደመወዝ ፡ እድገት ፡ ተስፋ ፡ ለጊዜውም ፡ ፍጹም ፡ ደስታ ፡ ይሰጣል ። በእየመሥሪያ ፡ ቤቱም ፡ ለወገን ፡ ሳያደላ ፡ መማለጃ ፡ ሳይበላ ፡ ባለጉዳዩን ፡ ሳያጉላላ ፡ ሥራው ፡ እንዳይበደል ፡ ተግባሩ ፡ እንዳያጀለጅል ፡ በቀና ፡ ልቡና ፡ ሲማስን ፡ ለሚውል ፡ ሠራተኛ ፡ የገሊናው ፡ መርካት ፡ እንጂ ፡ በወር ፡ የሚያገኘው ፡ መኖሪያው ፡ ደመወዙ ፡ አይደለም ።

ወይም ፡ በዚህ ፡ ተቃራኒ ፡ ከዚህ ፡ በላይ ፡ የጠቀስናቸው ፡ ሰዎች ፡ ሰነፎች ፡ ሌቦች ፡ ጥቅም ፡ አባራሪዎች ፡ ይሆኑና ፡ አንተ ፡ ሰነፍ ፡ ተማሪ ! ተግባርህን ፡ ሳትሠራ ፡ ስታውደለድል ፡ እንዲያው ፡ መሬት ፡ ስታለፋ ፡ ቀኑ ፡ መሽቶ ፡ ጊዜው ፡ አልፎ ፡ ወላጆችህ ፡ ሊገርፉህ ፤ መምህርህ ፡ ሊቀጣህ ፡ ነው ፤ አንች ፡ መጥፎ ፡ ገረድ ፡ ሥሪ ፡ የተባልኸውን ፡ ሳትሠራ ፤ አደራ ፡ የተሰጠኸውን ፡ ስትሰርቁ ፡ ስለዋልሽ ፡ ጉድሽ ፡ ታውቆ ፡ ልትባረሪ ፡ ነው ፤ አንተ ፡ አውደልዳይ ፡ መምህር ፡ እንደ ፡ ነፍስ ፡ ጡር ፡ ወርህን ፡ ስትቁጥር ፡ ተግተህ ፡ ያላስተማርሃቸው ፡ ልጆች ፡ ነገ ፡ በፈተና ፡ ሲወድቁ ፡ ጉድህ ፡ ሊገለጥ ፡ ነው ፤ አንተ ፡ ጠፍ ፡ ሹም ! ሥራውን ፡ ወዝፈህ ፡ ባለጉዳዩን ፡ እያጉላላህ ፡ ጉቦ ፡ ስታሳድድ ፡ መማለጃ ፡ ስታድን ፡ ይኸው ፡ ከበላይ ፡ ተቁጣጣሪ ፡ መጥቶ ፡ ጉድህ ፡ ሊገለጥና ፡ በከበርህበትና ፡ በተጀነንህበት ፡ ሕዝብ ፡ መካከል ፡ ተዋርደህ ፡ ከሥራ ፡ ልትወጣ ፡ ነው ፡ እያለ ፡ ሽሽገው ፡ ያስቀመጡትን ፡ ሁሉ ፡ የሚናገር ፡ ገሊና ፡ ነው ።

በዚህ ፡ ዓለም ፡ የሠለጠነ ፡ አታላይ ፡ እንኳንስ ፡ ጓደኛውንና ፡ ራሱን ፡ ለማሞኘት ፡ ሲችል ፡ ገሊናውን ፡ ለማሳሳት ፡ የቻለ ፡ ፍጡር ፡ ግን ፡ እስካሁን ፡ አልተወለደም።

፪ ፡ ሰዓት ፡ ማክበር ።

ሰዓት ፡ ማክበር ፡ በሕፃንነት ፡ እንደምንም ፡ ተጣጥሮ ፡ ካልለመዱት ፡ ሲያረጁ ፡ አይለመድም ። አንድ ፡ ሰው ፡ በወጣትነቱ ፡ ሰዓት ፡ ካልጠበቀ ፡ ቀጠሮ ፡ ካላከበረ ፡ በጉልምስናውም ፡ ሆነ ፡ በእርጅናው ፡ ዝርክርክ ፡ ሁኖ ፡ ይቀራል ። ሕፃናት ፡ በልጅነታቸው ፡ ከትምህርት ፡ በዘገዩ ፡ ቊጥር ፡ ካልተቀጡ ፡ ዘለዓለም ፡ ምክንያት ፡ እየፈጠሩ ፡ መዘግየትን ፡ ልማድ ፡ ያደርጉና ፡ መላቀቁ ፡ ይጨንቃቸዋል ።

መምህሩ፡ትምህርት፡ከጀመረ፡ ከጥቂት፡ ደቂቃዎች፡ በኋላ፡ የሚደርስ፡ ተማሪ፡ በእ
የቀኑ፡ ትንንሽ፡ ሲቀርብት፡ በመጨረሻ፡ ተጠራቅሞ፡ የመውደቁ፡ ምክንያት፡ ይሆንበታል።

ዐዋቂ፡ ሰውም ፡ ቢሆን ፡ የተቀጠረበትን ፡ ሰዓት ፡ ትቶ ፡ የሀገራችን ፡ ቀጠሮ ፡
እንዲህ ፡ ነው ፡ እያለ ፡ ፲ ፡ ደቂቃና ፡ ሩብ ፡ ሰዓት ፡ እያሳለፈ ፡ ቢደርስ ፡ ጥቂት ፡ በጥ
ቂት ፡ ወዳጆቹን ፡ ሁሉ ፡ ያጣል ።

ይህን ፡ ለመረዳት ፡ የዘመናውያን ፡ ማመላለሻዎችን ፡ ሰዓት ፡ ምሳሌ ፡ ለማድ
ረግ ፡ ይቻላል ። ትንሽ፡ ደቂቃዎች፡ ማሳለፍ፡ አይገባም፡ የሚል ፡ መንገደኛ ፡ ዓዝህን፡
ለጽሕፈት ፡ ቤቱ ፡ አስረክበህ ፡ ከጧቱ ፡ ልክ ፡ ባንድ ፡ ሰዓት ፡ እንድትሳፈር ፡ ቢባል ፡
ለትንሽ ፡ ደቂቃዎችስ ፡ ግድ ፡ የለም ፡ ብሎ ፡ ከሩብ ፡ ሰዓት ፡ በኋላ ፡ በደረሰ ፡ ባቡሩም፡
ሆነ ፡ አኤፎፕላኑ ፡ እሱን ፡ ጥሎ ፡ በሰዓት ፡ የደረሱትን ፡ ይዞ ፡ መንገዱን ፡ ካጋመሰ ፡
በኋላ ፡ ይደርሳል ።

ከዚህም ፡ ሌላ ፡ ሰዓትን ፡ የማያከብር ፡ እደርሳለሁ ፡ ግድ ፡ የለም ፡ ሲል ፡ ይቈ
ይና ፡ ጊዜው ፡ ካለፈ ፡ በኋላ ፡ ሲበር ፡ ሲሮጥ ፡ ሲጣደፍ ፡ ሲከንፍ ፡ በእግሩም ፡ ሆነ ፡ በመ
ኪና ፡ ያልታለበ ፡ አደጋ ፡ አድርሶ ፡ ራሱንና ፡ ባጋጣሚ ፡ በፊቱ ፡ የተገኘውን ፡ ሰው ፡
ያጠፋል ።

ስንፍና ።

ሰውን ፡ ሁሉ ፡ ከጓደኛው ፡ በታች ፡ የሚያደርግ ፡ ስንፍና ፡ ነው ። አሁን ፡ ሊከና
ወን ፡ የሚችለውን ፡ በሆነ ፡ ባልሆነው ፡ ቀጠሮ ፡ እያስፈጠረ ፡ ዛሬ ፡ ነገ ፡ እያሰኘ ፡ ተግ
ባር ፡ እንዲወዘፍ ፡ ሥራ ፡ እንዲያጀለጅል ፡ ያደርጋል። በልጅነት ፡ እንደምንም ፡ ብሎ ፡
ካልተላቀቁት ፡ መላ ፡ ሕይወትን ፡ ያጠፋል ። ከዚህም ፡ የተነሣ ፡ እሱ ፡ ያደረበት፡ሰነፍ፡
ምንም ፡ የማይሠራ ፡ ቃል ፡ ዐዋቂ ፡ ብቻ ፡ ሁኖ ፡ ይቀራል ።

ሰነፍ ፡ ገበሬም ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በሬው ፡ ወድሎ ፡ ውሻው ፡ ከስቶ ፡ ማሳው፡
ጠፍቶ ፡ አዝመራውን ፡ ሲዘረዝር ፡ አረም ፡ በልቶት ፡ ሲበስልም ፡ በጊዜያቱ ፡ የሚያጭ
ደው ፡ ጠፍቶ ፡ ረግፎ ፡ ይቀራል ። ቤቱም ፡ ጌታው ፡ እንደ ፡ ሞተበት ፡ የገጠር ፡ ጐጆ ፡
ሁሉ ፡ የሚደግፈው ፡ የሚከፈክፈው ፡ ጠፍቶ ፡ ወና ፡ ሁኖ ፡ አልፎ ፡ ሃጁን ፡ ሁሉ ፡
ያስቀይማል ።

የመንግሥት ፡ ሠራተኛ ፡ ጸሓፊም ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ጓደኞቹ ፡ በሰዓት ፡ ገብተው ፡
ከጠረጴዛቸው ፡ ጋራ ፡ ተጣብቀው ፡ አንገታቸውን ፡ አቀርቅረው ፡ ሥራቸውን ፡
ሆባይ ፡ ሲሉ ፡ አርፍዶ ፡ ይገባና ፡ ወዲያውም ፡ የሚቀመስ ፡ ነገር ፡ ሻሂ ፡ ወይም ፡ ቡና፡
ይዞ ፡ እየተፎጠጠ ፡ ወጉን ፡ ሲጠርዝ ፡ ካንዱ ፡ ክፍል ፡ ወዳንዱ ፡ እያደዘደዘ ፡ ሲያወራ ፡
ለምን ፡ እንዲህ ፡ ትሆናለህ ፡ አትሠራም፡ ወይ ፡ የሚል፡ ጠያቂ፡ ቢያጋጥመውም ፡ ምን ፡

ሥራ ፡ አለና ፡ ብሎ፤ ይመልሳል ፤ ሁሉንም ፡ በል ፡ ና ፡ እስቲ ፡ ወደ ፡ ጠረጴዛህ ፡ እን
ሂድ ፡ ብሎ ፡ ጎብኙ ፡ ቢወስዱት ፡ ግን፡ ቢያንስ ፡ ከ፱—፳ ፡ የሚሆን ፡ ማኅደር ፡ ተቈልሎ ፡
ይገኛል ።

ሰነፍ ፡ ትምህርት ፡ የጀመረ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ወግ ፡ ወዳጅ፡ነውና ፡ ለመጀመሪያው ፡
ሳምንት ፡ አፉን ፡ ያሾላል ፤ ዐዋቂ ፡ ይመስላል ። በኋላ ፡ ግን ፡ ከክፍል ፡ የሚሰጠውን ፡
ትምህርት ፡ ሁሉ ፡ እየሰበሰበ ፡ በኮረጃው ፡ መከተት እንጂ ፡ አንድ፡ጊዜም እንኳን ዘወር ፡
ብሎ ፡ አያየውምና ፡ እየከበደው ፡ ሲሄድ ፡ ከቅድም ፡ ቅድም ፡ አፉን ፡ እየሰበሰበ ፡ መም
ህሩን ፡ ባየ ፡ ቀጥሮ ፡ እግሩን ፡ ሲያጣምም ፡ ይባጃል ። በሠኔም ፡ ጠቅላላ ፡ ፈተና ፡ ሲደ
ረግ ፡ ሁሉም ፡ ሐዲስ ፡ ይሆንበትና ፡ መምህሩን ፡ እየሰደበትምህርት፡ ቤቱን እየረገመ ፡
ይወድቃል ። ከበሽታና ፡ ከጦር ፡ ይልቅ ፡ ችግርና ፡ ድኸነትን ፡ በሰው ፡ ልጅ ፡ ላይ ፡ እየ
ዘራ ፡ የሚያወቃየው ፡ ስንፍና ፡ ነው ።

ማስታወሻ ፤

ማንኛቸውም ፡ ተማሪ ፡ ድርሰቱን ፡ ከመጀመሩ ፡ በፊት ፡ ከሁሉ ፡ አስቀድሞ ፡
የድርሰቱ ፡ ዐይነት ፤ መተርክ ፡ ገላጭ ፡ አመዛዛኝ ፡ ምሳሌያዊ፡ረቂቅ ፡ መሆኑን ፡ ለይቶ ፡
ማወቅና ፡ ቢጋሩን ፡ መበገር ፡ አለበት ።

መልመጃ ፡ ፴፱ ።

ኮ፩ ፡ እስከ ፡ ፮ ፡ ያሉትን ፡ በረቂቅ ፡ ሥራ ፡ የቀሩትን ፡ ግን ፡ በእየግንባራቸው ፡
እንደታዘዘው ፡ ጻፍ ።

፩ ጉርምስና ፡ ፪ ፡ ልማድ ፡ ፫ ፡ ሕልም ፡ ፬ ፡ እንቅልፍ ፡ ፭ ፡ ድኅነት ፡ ፮ ፡ ብልጽ
ግና ።

- ፯ በጥቢ ፡ የገጠር ፡ ትርኢት ፡ (ገላጭ) ።
- ፰ ወደ ፡ ከተማ ፡ የገባ ፡ ባለሀገር ፡ (መተርክና ፡ ገላጭ) ።
- ፱ ኳስ ፡ ጭዋታ ፡ (መተርክና ፡ ገላጭ) ።
- ፲ አንድ ፡ ደልዳላ ፡ ጎበዝ ፡ (ገላጭ) ።
- ፲፩ መልክ ፡ መልካም ፡ ቁንጆ ፡ (ገላጭ) ።
- ፲፪ የዐባይ ፡ ጉዞ ፡ (መተርክ ፡ ተራኪው ፡ ራሱ) ።
- ፲፫ መዓት ፡ ዝናም ፡ (ገላጭና ፡ መተርክ) ።
- ፲፬ የዝናም ፡ ጊዜ ፡ ለማኝ ፡ (መተርክና ፡ ገላጭ) ።